

**RADA
UNII EUROPEJSKIEJ**

Bruksela, 17 lipca 2006 r.

10003/06

**Dokument międzyinstytucjonalny:
2004/0001 (COD)**

**COMPET 152
SOC 294
JUSTCIV 141
CODEC 569
OC 430**

AKTY PRAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY

Dotyczy: Wspólne stanowisko przyjęte przez Radę w sprawie przyjęcia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie usług na rynku wewnętrznym

WSPÓLNE WYTYCZNE

Ostateczny termin konsultacji dla Bułgarii i Rumunii: 24.7.2006

DYREKTYWA 2006/.../WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia

w sprawie usług na rynku wewnętrznym

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności art. 47 ust. 2 zdanie pierwsze i trzecie oraz art. 55,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów²,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu³,

¹ Dz.U. C 221 z 8.9.2005, str. 113.

² Dz.U. L 43 z 18.2.2005, str. 18.

³ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 16 lutego 2006 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym), wspólne stanowisko Rady z dnia ... (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia ... (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Wspólnota Europejska dąży do tworzenia coraz ściślejszych związków między państwami i narodami Europy oraz do zapewnienia postępu gospodarczego i społecznego. Zgodnie z art. 14 ust. 2 Traktatu rynek wewnętrzny składa się z obszaru bez granic wewnętrznych, którym zapewniony jest swobodny przepływ usług. Zgodnie z art. 43 Traktatu zapewniona jest swoboda przedsiębiorczości. Art. 49 Traktatu ustanawia swobodę świadczenia usług wewnątrz Wspólnoty. Zniesienie przeszkód w rozwoju działalności usługowej między państwami członkowskimi jest niezbędne w celu wzmocnienia integracji narodów Europy oraz promowania zrównoważonego i trwałego postępu gospodarczego i społecznego. W celu zniesienia takich barier kluczowe znaczenie ma zagwarantowanie, aby rozwój działalności usługowej przyczyniał się do realizacji zadania określonego w art. 2 Traktatu polegającego na wspieraniu w całej Wspólnocie harmonijnego, zrównoważonego i stałego rozwoju działalności gospodarczej, wysokiego poziomu zatrudnienia i ochrony socjalnej, równości mężczyzn i kobiet, stałego i nieinflacyjnego wzrostu, wysokiego stopnia konkurencyjności i konwergencji działań gospodarczych, wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, podwyższania poziomu i jakości życia, spójności gospodarczej i społecznej oraz solidarności między państwami członkowskimi.

- (2) Konkurencyjny rynek usług ma istotne znaczenie przy wspieraniu wzrostu gospodarczego i tworzeniu miejsc pracy w Unii Europejskiej. Obecnie liczne bariery na rynku wewnętrznym uniemożliwiają usługodawcom, w szczególności małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP), rozszerzanie swojej działalności poza granice ich krajów i pełny udział w korzyściach z rynku wewnętrznego. Osłabia to globalną konkurencyjność usługodawców z Unii Europejskiej.

Wolny rynek zobowiązujący państwa członkowskie do znoszenia ograniczeń w transgranicznym świadczeniu usług, przy jednoczesnej większej przejrzystości oraz pełniejszej informacji, oznaczałoby dla konsumentów większy wybór i lepszą jakość usług po niższych cenach.

- (3) W sprawozdaniu dotyczącym „Stanu rynku wewnętrznego usług” Komisja sporządziła wykaz znacznej liczby barier uniemożliwiających lub spowalniających rozwój usług między państwami członkowskimi, zwłaszcza w przypadku usług świadczonych przez MŚP, które dominują w obszarze usług. Ze sprawozdania wynika, że dziesięć lat po przewidywanym urzeczywistnieniu rynku wewnętrznego nadal istnieje ogromna rozbieżność między wizją zintegrowanej gospodarki Unii Europejskiej a rzeczywistością, jakiej doświadczają obywatele i usługodawcy europejscy. Bariery dotyczą wielu rodzajów działalności usługowej na wszystkich etapach działalności usługodawcy i mają kilka wspólnych cech, w tym fakt, że często wynikają z obciążeń administracyjnych, niepewności prawnej związanej z działalnością transgraniczną oraz brakiem wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi.

- (4) Ponieważ usługi są motorem wzrostu gospodarczego i dostarczają 70% PKB oraz zatrudnienia w większości państw członkowskich, taka fragmentacja rynku wewnętrznego wywiera niekorzystny wpływ na całą gospodarkę europejską, a w szczególności na konkurencyjność MŚP i przepływ pracowników, a także nie pozwala konsumentom na uzyskanie dostępu do większej gamy usług o konkurencyjnych cenach. Należy zwrócić uwagę na fakt, że sektor usług jest kluczowym sektorem zatrudnienia, szczególnie dla kobiet i dlatego mogą one w znacznej mierze skorzystać z nowych możliwości, wynikających z urzeczywistnienia wewnętrznego rynku usług. Parlament Europejski i Rada podkreśliły, że usunięcie barier prawnych na drodze do ustanowienia rzeczywistego rynku wewnętrznego jest sprawą priorytetową w osiąganiu celu wyznaczonego przez Radę Europejską w Lizbonie w dniach 23 i 24 marca 2000 r., jakim jest poprawa zatrudnienia, spójność społeczna i osiągnięcie stałego wzrostu gospodarczego, tak aby do roku 2010 uczynić Unię Europejską najbardziej konkurencyjną i dynamiczną, opartą na wiedzy gospodarką na świecie z większą ilością miejsc pracy i lepszymi miejscami pracy. Usunięcie tych barier, przy jednoczesnym zagwarantowaniu wysokich standardów europejskiego modelu społecznego, jest więc podstawowym warunkiem pokonania przeszkód napotykanym w trakcie realizacji strategii lizbońskiej oraz ożywienia gospodarki europejskiej, zwłaszcza pod względem zatrudnienia i inwestycji. Zatem ważne jest urzeczywistnienie wewnętrznego rynku usług przy zachowaniu należytej równowagi między otwarciem rynku, a potrzebą zachowania usług publicznych oraz uprawnień socjalnych i praw konsumentów.

- (5) Niezbędne jest więc usunięcie barier w swobodzie przedsiębiorczości dla usługodawców w państwach członkowskich, a także barier w swobodnym przepływie usług między państwami członkowskimi oraz zagwarantowanie usługobiorcom i usługodawcom pewności prawnej niezbędnej do realizowania w praktyce tych dwóch podstawowych swobód zapisanych w traktacie. Ponieważ bariery na rynku wewnętrznym usług dotyczą podmiotów gospodarczych, które pragną rozpocząć prowadzenie przedsiębiorstwa w innych państwach członkowskich, a także tych, które świadczą usługi w innym państwie członkowskim nie prowadząc w nim przedsiębiorstwa, konieczne jest umożliwienie usługodawcom prowadzenia działalności usługowej w ramach rynku wewnętrznego poprzez rozpoczęcie prowadzenia przedsiębiorstwa w państwie członkowskim albo skorzystanie ze swobodnego przepływu usług. Usługodawcy powinni mieć możliwość dokonania wyboru między tymi dwoma swobodami, zgodnie z ich strategią rozwoju w każdym państwie członkowskim.
- (6) Bariery tych nie można usunąć wyłącznie w oparciu o bezpośrednie stosowanie art. 43 i 49 Traktatu, ponieważ z jednej strony podejmowanie działań w poszczególnych przypadkach w oparciu o procedurę naruszenia przepisów przez państwa członkowskie byłoby niesłychanie skomplikowane z punktu widzenia instytucji krajowych i wspólnotowych, w szczególności po rozszerzeniu Unii, a z drugiej strony zniesienie wielu barier wymaga uprzedniej koordynacji krajowych systemów prawnych, w tym ustanowienia współpracy administracyjnej. Parlament Europejski i Rada uznali, że wspólnotowy instrument legislacyjny umożliwi osiągnięcie rzeczywistego rynku wewnętrznego usług.

- (7) Niniejsza dyrektywa ustanawia ogólne ramy prawne, które przynoszą korzyści dla szerokiej gamy usług, a jednocześnie uwzględniają specyficzne cechy każdego rodzaju działalności lub zawodu oraz ich system regulacji. Ramy te są oparte na dynamicznym i selektywnym podejściu, które zakłada usunięcie w pierwszej kolejności tych barier, które można zlikwidować szybko, a w przypadku innych barier uruchomienie procesu oceny, konsultacji i uzupełniającej harmonizacji konkretnych kwestii, co umożliwi stopniową i skoordynowaną modernizację krajowych systemów regulacyjnych w zakresie działalności usługowej, niezbędną dla wprowadzenia rzeczywistego rynku wewnętrznego usług do 2010 roku. Należy uwzględnić zrównoważony zestaw środków, w tym ukierunkowaną harmonizację, współpracę administracyjną, przepis dotyczący swobody świadczenia usług oraz zachęcanie do opracowywania kodeksów postępowania w pewnych kwestiach. Owa koordynacja krajowych systemów ustawodawczych powinna gwarantować wysoki stopień integracji prawnej Wspólnoty oraz wysoki poziom ochrony celów leżących w ogólnym interesie, w szczególności ochrony konsumentów, co jest niezbędne dla budowy zaufania między państwami członkowskimi. W niniejszej dyrektywie uwzględniono również inne cele leżące w ogólnym interesie, w tym ochronę środowiska naturalnego, bezpieczeństwo publiczne i zdrowie publiczne, jak i potrzebę przestrzegania prawa pracy.
- (8) Przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące swobody przedsiębiorczości i swobodnego przepływu usług powinny mieć zastosowanie wyłącznie w takim zakresie, w jakim dane działania są otwarte na konkurencję i tym samym przepisy te nie zobowiązują państw członkowskich do liberalizacji usług w ogólnym interesie gospodarczym ani do prywatyzacji podmiotów publicznych świadczących takie usługi, ani też do zlikwidowania istniejących monopolii w zakresie innych rodzajów działalności lub pewnych usług dystrybucyjnych.

- (9) Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie wyłącznie do wymogów prawnych, które mają wpływ na podejmowanie i prowadzenie działalności usługowej. Nie ma zatem zastosowania do wymogów, takich jak przepisy ruchu drogowego, przepisy dotyczące użytkowania lub zagospodarowania terenu, planowania przestrzennego w środowisku miejskim i wiejskim, normy budowlane oraz sankcje administracyjne nakładane w przypadku niewypełnienia takich wymogów, które szczegółowo nie dotyczą działalności usługowej lub nie mają na nią szczególnego wpływu, ale które powinny być przestrzegane przez usługodawców w trakcie prowadzenia swojej działalności gospodarczej w ten sam sposób jak przez osoby fizyczne działające prywatnie.
- (10) Niniejsza dyrektywa nie dotyczy wymogów w zakresie dostępu niektórych usługodawców do środków publicznych. Wymogi takie obejmują w szczególności warunki, zgodnie z którymi usługodawcy uprawnieni są do uzyskania finansowania publicznego, w tym szczególne warunki umowne, zwłaszcza dotyczące norm jakości, których przestrzeganie stanowi warunek uzyskania finansowania publicznego, na przykład w zakresie usług socjalnych.
- (11) Niniejsza dyrektywa nie wpływa na środki przyjęte przez państwa członkowskie zgodnie z prawem wspólnotowym dotyczące ochrony bądź propagowania różnorodności kulturowej i językowej oraz pluralizmu mediów, łącznie z ich finansowaniem. Niniejsza dyrektywa nie pozbawia państw członkowskich możliwości stosowania ich przepisów i zasad podstawowych dotyczących wolności prasy i wolności słowa. Niniejsza dyrektywa nie narusza przepisów państw członkowskich zakazujących dyskryminacji ze względu na przynależność państwową lub z przyczyn wymienionych w art. 13 Traktatu.

- (12) Niniejsza dyrektywa ma na celu stworzenie ram prawnych mających zapewnić swobodę przedsiębiorczości i swobodny przepływ usług między państwami członkowskimi i nie harmonizuje ona ani nie ma wpływu na przepisy prawa karnego. Państwa członkowskie nie powinny być jednak w stanie, obchodząc zasady ustanowione w niniejszej dyrektywie, ograniczać swobody świadczenia usług poprzez stosowanie przepisów prawa karnego, które w sposób szczególny wpływają na podejmowanie lub prowadzenie działalności usługowej.
- (13) Równie istotne jest, aby niniejsza dyrektywa w była w pełni zgodna z inicjatywami wspólnotowymi opartymi na art. 137 Traktatu, mając na względzie osiągnięcie celów określonych w jego art. 136, dotyczących promowania zatrudnienia i poprawy warunków życia i pracy.
- (14) Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na warunki zatrudnienia, w tym na maksymalny czas pracy i minimalne okresy wypoczynku, minimalny wymiar rocznego urlopu wypoczynkowego, minimalne stawki płac oraz na zasady dotyczące zdrowia, bezpieczeństwa i higieny pracy, stosowane przez państwa członkowskie zgodnie z prawem wspólnotowym; nie wpływa również na stosunki między partnerami społecznymi, w tym na prawo do negocjowania i zawierania układów zbiorowych, prawo do strajku i akcji protestacyjnych, zgodnie z prawem i praktykami krajowymi nienaruszającymi prawa wspólnotowego; nie ma też zastosowania do usług świadczonych przez agencje pracy tymczasowej. Niniejsza dyrektywa nie ma również wpływu na ustawodawstwo państw członkowskich dotyczące zabezpieczenia społecznego.

- (15) Niniejsza dyrektywa nie narusza wykonywania praw podstawowych obowiązujących w państwach członkowskich i uznanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej oraz towarzyszących jej wyjaśnieniach, pozostając przy tym w zgodzie z podstawowymi swobodami określonymi w art. 43 i 49 Traktatu. Prawa podstawowe obejmują prawo do podjęcia akcji protestacyjnej, zgodnie z prawem krajowym i praktykami krajowymi nienaruszającymi prawa wspólnotowego.
- (16) Niniejsza dyrektywa dotyczy jedynie usługodawców prowadzących przedsiębiorstwo w państwie członkowskim i nie obejmuje aspektów zewnętrznych. Nie dotyczy negocjacji dotyczących handlu usługami prowadzonych w ramach organizacji międzynarodowych, w szczególności negocjacji prowadzonych w ramach Układu ogólnego w sprawie handlu usługami (GATS).
- (17) Niniejsza dyrektywa obejmuje jedynie usługi, które są świadczone z powodów ekonomicznych. Usługi świadczone w interesie ogólnym nie są objęte definicją w art. 50 Traktatu, nie są zatem objęte zakresem zastosowania niniejszej dyrektywy. Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym są usługami świadczonymi z powodów ekonomicznych i w związku z tym są objęte zakresem zastosowania niniejszej dyrektywy. Jednakże niektóre usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, na przykład usługi mogące występować w dziedzinie transportu, są wyłączone z zakresu zastosowania niniejszej dyrektywy, a niektóre inne usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, na przykład usługi, które mogą występować w dziedzinie usług pocztowych, są objęte odstępstwem od zawartego w niniejszej dyrektywie przepisu dotyczącego swobody świadczenia usług. Niniejsza dyrektywa nie dotyczy finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym i nie ma zastosowania do systemów pomocy udzielanej przez państwa członkowskie, w szczególności w dziedzinie polityki społecznej, zgodnie ze wspólnotowymi regułami konkurencji. Niniejsza dyrektywa nie dotyczy dalszych działań związanych z białą księgą Komisji dotyczącą usług użyteczności publicznej.

- (18) Usługi finansowe powinny być wyłączone z zakresu zastosowania niniejszej dyrektywy, ponieważ te rodzaje działalności są przedmiotem szczególnych przepisów wspólnotowych mających na celu, podobnie jak niniejsza dyrektywa, rzeczywiste wprowadzenie rynku wewnętrznego usług. W związku z powyższym wyłączenie to powinno dotyczyć wszystkich usług finansowych takich jak usługi bankowe, kredytowe, ubezpieczeniowe, w tym reasekuracyjne, usługi w zakresie emerytur pracowniczych lub indywidualnych, papierów wartościowych, inwestycji, funduszy, płatności i doradztwa inwestycyjnego, włącznie z usługami wymienionymi w załączniku I do dyrektywy 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe^{*1}.
- (19) W związku z przyjęciem w 2002 roku pakietu aktów prawnych dotyczących sieci i usług łączności elektronicznej oraz towarzyszących im zasobów i usług, który ustanowił ramy regulacyjne ułatwiające dostęp do tej działalności w obrębie rynku wewnętrznego, w szczególności poprzez likwidację większości systemów zezwoleń indywidualnych, niezbędne jest wyłączenie kwestii, których dotyczą te przepisy, z zakresu zastosowania niniejszej dyrektywy.

* Uwaga do Dz.U.: proszę wstawić numer Dz.U. dla dyrektywy 2006/48/WE.
1 Dz.U. L

- (20) Wyłączenia z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy dotyczące zagadnień związanych z usługami łączności elektronicznej w zakresie, w jakim są objęte dyrektywami 2002/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie dostępu do sieci łączności elektronicznej i urządzeń towarzyszących oraz wzajemnych połączeń (dyrektywa o dostępie)¹, 2002/20/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa o zezwoleniach)², 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa ramowa)³, 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywa o usłudze powszechnej)⁴ i 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej)⁵, powinny mieć zastosowanie nie tylko do zagadnień szczegółowo uregulowanych w tych dyrektywach, lecz również do zagadnień, w których dyrektywy te wyraźnie przewidują możliwość przyjęcia przez państwa członkowskie określonych środków na poziomie krajowym.

¹ Dz.U. L 108 z 24.4.2002, str. 7.

² Dz.U. L 108 z 24.4.2002, str. 21.

³ Dz.U. L 108 z 24.4.2002, str. 33.

⁴ Dz.U. L 108 z 24.4.2002, str. 51.

⁵ Dz.U. L 201 z 31.7.2002, str. 37. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 2006/24/WE (Dz.U. L 105 z 13.4.2006, str. 54).

- (21) Usługi transportowe, w tym transport miejski, taksówki i karetki pogotowia ratunkowego, jak również usługi portowe powinny być wyłączone z zakresu zastosowania niniejszej dyrektywy.
- (22) Wyłączenie usług zdrowotnych z zakresu zastosowania niniejszej dyrektywy powinno obejmować usługi medyczne i farmaceutyczne świadczone przez pracowników służby zdrowia celem oceny stanu zdrowia pacjenta, jego utrzymania lub umożliwienia powrotu do zdrowia, jeżeli taka działalność zarezerwowana jest jedynie dla przedstawicieli regulowanych zawodów medycznych w państwie członkowskim, w którym usługi są świadczone.
- (23) Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na zwrot kosztów za usługi medyczne świadczone w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym usługobiorca ma stałe miejsce zamieszkania. Trybunał Sprawiedliwości wielokrotnie wydawał orzeczenia w tej sprawie i uznał w nich prawa pacjentów. W celu uzyskania większej pewności prawnej i jasnego wyrażenia tej kwestii, ważne jest uwzględnienie tego problemu w innym wspólnotowym akcie prawnym w zakresie, w którym wspomniana kwestia nie została już uwzględniona w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych i ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie¹.
- (24) Z zakresu zastosowania niniejszej dyrektywy powinny również zostać wyłączone usługi audiowizualne, bez względu na tryb nadawania, w tym w kinach. Ponadto niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do pomocy udzielanej przez państwa członkowskie sektorowi audiowizualnemu objętej wspólnotowymi zasadami konkurencji.
- (25) Z zakresu zastosowania niniejszej dyrektywy powinna zostać wyłączona działalność hazardowa, w tym gry losowe i zakłady wzajemne, ze względu na specyficzny charakter takiej działalności, która służy realizacji przez państwa członkowskie polityk związanych z porządkiem publicznym i ochroną konsumentów.
- (26) Niniejsza dyrektywa nie narusza stosowania art. 45 Traktatu.

¹ Dz.U. L 149 z 5.7.1971, str. 2. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 629/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 114 z 27.4.2006, str. 1).

- (27) Niniejsza dyrektywa nie powinna obejmować usług społecznych w dziedzinie budownictwa socjalnego, opieki nad dziećmi oraz usług dla rodzin i osób potrzebujących, świadczonych przez państwo na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym przez usługodawców upoważnionych do tego przez państwo lub przez organizacje charytatywne uznane za takie przez to państwo w celu zapewnienia wsparcia osobom stale lub tymczasowo szczególnie potrzebującym z powodu ich niewystarczającego dochodu rodzinnego, całkowitego lub częściowego braku niezależności oraz osobom, którym grozi marginalizacja. Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć wpływu na te usługi, gdyż są niezbędne do zagwarantowania podstawowych praw do godności i uczciwości ludzkiej oraz wyrażają zasady spójności i solidarności społecznej.
- (28) Niniejsza dyrektywa nie dotyczy finansowania usług społecznych ani systemu pomocy z nimi związanej. Nie ma ona również wpływu na kryteria lub warunki przyjęte przez państwa członkowskie celem zapewnienia, by usługi społeczne rzeczywiście służyły interesowi publicznemu i spójności społecznej. Ponadto niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać zasady usługi powszechnej w ramach usług społecznych państw członkowskich.
- (29) Ponieważ w Traktacie przewidziano szczególne podstawy prawne dla kwestii podatkowych oraz z uwagi na wspólnotowe akty prawne przyjęte już w tej dziedzinie, niezbędne jest wyłączenie zagadnień podatkowych z zakresu zastosowania niniejszej dyrektywy.

- (30) Istnieje już znaczna ilość przepisów wspólnotowych dotyczących działalności usługowej. Niniejsza dyrektywa rozwija, a tym samym uzupełnia, wspólnotowy dorobek prawny. Kolizje pomiędzy niniejszą dyrektywą a innymi wspólnotowymi aktami prawnymi zostały zidentyfikowane i uwzględnione w niniejszej dyrektywie, także poprzez zastosowanie odstępstw. Niezbędne jest jednak ustanowienie zasady w odniesieniu do wszelkich pozostałych i wyjątkowych sytuacji, w których występuje kolizja między przepisem niniejszej dyrektywy a przepisem innego wspólnotowego aktu prawnego. Występowanie takiej kolizji powinno być stwierdzane zgodnie z postanowieniami Traktatu dotyczącymi prawa przedsiębiorczości i swobodnego przepływu usług.
- (31) Niniejsza dyrektywa jest spójna z dyrektywą 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych¹ i nie narusza jej przepisów. Dotyczy ona zagadnień innych niż odnoszące się do kwalifikacji zawodowych, takich jak ubezpieczenie od odpowiedzialności zawodowej, informacje handlowe, działalność wielodyscyplinarna i uproszczenie procedur administracyjnych. W odniesieniu do tymczasowego świadczenia usług transgranicznych odstępstwo od przepisu dotyczącego swobody świadczenia usług, zawarte w niniejszej dyrektywie, zapewnia, że przepisy dotyczące swobodnego świadczenia usług zawarte w tytule II dyrektywy 2005/36/WE pozostają nienaruszone. W związku z tym przepis dotyczący swobody świadczenia usług nie narusza żadnego ze środków mających zastosowanie na podstawie niniejszej dyrektywy w państwie członkowskim, w którym usługa jest świadczona.

¹ Dz.U. L 255 z 30.9.2005, str. 22.

- (32) Niniejsza dyrektywa jest zgodna z przepisami wspólnotowymi dotyczącymi ochrony konsumentów, takimi jak dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym (dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych)¹ i rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów (rozporządzenie w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów)².
- (33) Niniejszą dyrektywą są objęte różne usługi w ramach stale zmieniających się rodzajów działalności, w tym usług dla przedsiębiorstw, takich jak doradztwo w dziedzinie zarządzania, certyfikacja i testowanie; zarządzanie obiektami, w tym utrzymanie biur; reklama; usługi rekrutacji; oraz usługi pośredników handlowych. Objęte dyrektywą są również usługi świadczone zarówno na rzecz przedsiębiorców, jak i konsumentów, na przykład doradztwo prawne lub podatkowe; usługi dotyczące nieruchomości, takie jak usługi agencji nieruchomości; usługi budowlane, w tym architektoniczne; dystrybucja; organizacja targów; wynajem samochodów i usługi biur podróży. Dyrektywa obejmuje również usługi dla konsumentów, takie jak usługi turystyczne, w tym usługi przewodników turystycznych; usługi rekreacyjne, ośrodki sportowe i parki rozrywki; oraz o ile nie są wyłączone z zakresu zastosowania dyrektywy, usługi pomocy domowej, takie jak pomoc dla osób starszych. Działalność ta może obejmować usługi wymagające niewielkiej odległości między usługodawcą a usługobiorcą, usługi wymagające podróży usługobiorcy lub usługodawcy oraz usługi, które mogą być świadczone na odległość, w tym przez Internet.

¹ Dz.U. L 149 z 11.6.2005, str. 22.

² Dz.U. L 364 z 9.12.2004, str. 1. Rozporządzenie zmienione dyrektywą 2005/29/WE.

- (34) Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości ocena tego, czy niektóre rodzaje działalności, w szczególności działalność finansowana ze środków publicznych lub świadczona przez podmioty publiczne, są „usługą”, musi być przeprowadzana w odniesieniu do indywidualnych przypadków w świetle wszystkich ich cech danych rodzajów działalności, w szczególności sposobu ich świadczenia, organizacji i finansowania w danym państwie członkowskim. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że podstawowe kryterium odpłatności oznacza istnienie wynagrodzenia za dane usługi i uznał, że kryterium odpłatności nie jest spełnione w przypadku działalności prowadzonej bez wynagrodzenia, przez państwo lub w imieniu państwa w związku z wypełnianiem jego obowiązków w dziedzinie ochrony socjalnej, kultury, edukacji i sądownictwa, takiej jak nauczanie organizowane w ramach krajowego systemu edukacji lub zarządzanie systemami zabezpieczenia społecznego, które nie są związane z działalnością gospodarczą. Uiszczenie opłaty przez usługobiorców, na przykład czesnego lub wpisowego, opłacanego przez studentów w celu wniesienia pewnego wkładu na wydatki związane z funkcjonowaniem systemu, nie stanowi samo w sobie wynagrodzenia, ponieważ usługa jest wciąż finansowana przede wszystkim ze środków publicznych. Te rodzaje działalności nie wchodzą w zakres definicji usługi zawartej w art. 50 Traktatu i tym samym nie są objęte zakresem zastosowania niniejszej dyrektywy.
- (35) Nienastawiona na zys amatorska działalność sportowa ma duże znaczenie społeczne. Jej cele są często wyłącznie społeczne lub rekreacyjne. Nie jest to zatem działalność gospodarcza w rozumieniu prawa wspólnotowego i w związku z tym nie powinna być objęta zakresem zastosowania niniejszej dyrektywy.

(36) Pojęcie „usługodawcy” powinno obejmować każdą osobę fizyczną będącą obywatelem państwa członkowskiego lub każdą osobę prawną wykonującą działalność usługową w państwie członkowskim korzystając przy tym ze swobody przedsiębiorczości lub swobodnego przepływu usług. Pojęcie usługodawcy nie powinno być tym samym ograniczone wyłącznie do świadczenia usług transgranicznych w ramach swobodnego przepływu usług, ale powinno obejmować również sytuacje, w których podmiot gospodarczy rozpoczyna prowadzenie przedsiębiorstwa w państwie członkowskim aby rozwijać tam swoją działalność usługową. Z drugiej strony, pojęcie usługodawcy nie powinno obejmować przypadku otwierania w państwie członkowskim oddziałów przez spółki z państw trzecich, ponieważ zgodnie z art. 48 Traktatu ze swobody przedsiębiorczości oraz swobodnego przepływu usług mogą korzystać wyłącznie spółki założone zgodnie z ustawodawstwem państwa członkowskiego i mające statutową siedzibę, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności gospodarczej we Wspólnocie. Pojęcie „usługobiorcy” powinno obejmować również obywatele państw trzecich, którzy już korzystają z praw przyznanych im na mocy aktów wspólnotowych takich jak rozporządzenie (EWG) nr 1408/71 lub dyrektywa Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotycząca statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi¹, rozporządzenie Rady (WE) nr 859/2003 z dnia 14 maja 2003 r. rozszerzające przepisy rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 i rozporządzenia (EWG) nr 574/72 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi przepisami wyłącznie ze względu na ich obywatelstwo² i dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich³. Ponadto państwa członkowskie mogą rozszerzyć zakres pojęcia usługobiorcy na innych obywateli państw trzecich, którzy przebywają na ich terytorium.

¹ Dz.U. L 16 z 23.1.2004, str. 44.

² Dz.U. L 124 z 20.5.2003, str. 1.

³ Dz. U. L 158 z 30.4.2004, str. 77.

- (37) Miejsce, w którym usługodawca prowadzi przedsiębiorstwo należy określić zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości, zgodnie z którym pojęcie prowadzenia przedsiębiorstwa wiąże się z faktycznym prowadzeniem działalności gospodarczej przez czas nieokreślony poprzez stały zakład. Wymóg ten jest również spełniony, jeżeli przedsiębiorstwo zostało założone na czas określony lub gdy wynajmuje ono budynek lub urządzenia, które wykorzystuje do prowadzenia swojej działalności. Może on również być spełniony, jeżeli państwo członkowskie wyda zezwolenia na prowadzenie działalności przez czas określony jedynie w zakresie określonych usług. Zakład nie musi przyjmować formy spółki zależnej, oddziału lub agencji, lecz może składać się z biura prowadzonego przez personel usługodawcy lub przez osobę niezależną, ale upoważnioną do stałego działania w imieniu przedsiębiorstwa, tak jak w przypadku agencji. Zgodnie z tą definicją, która wymaga faktycznego prowadzenia przez usługodawcę działalności gospodarczej w miejscu prowadzenia przedsiębiorstwa, istnienie zwykłej skrzynki pocztowej nie jest równoznaczne z prowadzeniem przedsiębiorstwa. W przypadkach gdy usługodawca prowadzi przedsiębiorstwo w kilku miejscach, istotne jest ustalenie, z którego z nich dana usługa jest faktycznie świadczona. Jeżeli trudno jest ustalić, które z kilku miejsc prowadzenia przedsiębiorstwa jest miejscem, z którego świadczona jest dana usługa, miejscem prowadzenia przedsiębiorstwa powinno być to miejsce, w którym usługodawca ma główny ośrodek swojej działalności w odniesieniu do tej konkretnej usługi.
- (38) Pojęcie „osób prawnych” zgodnie z postanowieniami Traktatu dotyczącymi prowadzenia przedsiębiorstwa pozostawia podmiotom gospodarczym swobodę wyboru formy prawnej, którą uznają za odpowiednią dla prowadzenia swojej działalności. Dlatego też termin „osoby prawne” w rozumieniu traktatu oznacza wszystkie podmioty ustanowione na mocy prawa państwa członkowskiego lub podlegające temu prawu, niezależnie od ich formy prawnej.

- (39) Pojęcie „systemu zezwoleń” powinno obejmować między innymi procedury administracyjne wydawania zezwoleń, licencji, zgód lub koncesji, a także obowiązek rejestracji w zrzeczeniu zawodowym lub wpisania do rejestru, wykazu lub do bazy danych, oficjalnego przyjęcia do zrzeczenia lub uzyskania karty potwierdzającej wykonywanie określonego zawodu aby móc wykonywać określoną działalność. Zezwolenie może zostać wydane nie tylko w formie oficjalnej decyzji, ale również decyzji dorozumianej, wynikającej na przykład z braku reakcji właściwych organów lub wynikającej z faktu, że zainteresowana strona musi czekać na potwierdzenie przyjęcia oświadczenia, aby mogła rozpocząć daną działalność lub aby wykonywać ją zgodnie z prawem.
- (40) Pojęcie „nadrzędnego interesu publicznego”, do którego odnoszą się niektóre przepisy niniejszej dyrektywy, zostało ukształtowane przez Trybunał Sprawiedliwości w jego orzecznictwie dotyczącym art. 43 i 49 Traktatu i może ono podlegać dalszej ewolucji. Pojęcie to, zgodnie z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości obejmuje co najmniej następujące elementy: porządek publiczny, bezpieczeństwo publiczne i zdrowie publiczne, w rozumieniu art. 46 i 55 Traktatu, utrzymanie porządku społecznego, cele polityki społecznej, ochronę usługobiorców, ochronę konsumentów, ochronę pracowników, w tym zabezpieczenie społeczne pracowników, dobrostan zwierząt, utrzymanie równowagi finansowej systemu zabezpieczenia społecznego, zapobieganie nadużyciom finansowym, zapobieganie nieuczciwej konkurencji, ochronę środowiska naturalnego i miejskiego, w tym zagospodarowanie przestrzenne miast i wsi, ochronę wierzycieli, zabezpieczenie rzetelnego wymiaru sprawiedliwości, bezpieczeństwo drogowe, ochronę praw własności intelektualnej, cele polityki kulturalnej, w tym zabezpieczenie swobody wyrażania różnych poglądów, w szczególności, społecznych, kulturowych, religijnych i filozoficznych wartości społeczeństwa, potrzebę zapewnienia edukacji na wysokim poziomie, utrzymanie zróżnicowania prasy oraz propagowanie języka narodowego, ochronę narodowego dziedzictwa historycznego i artystycznego, oraz politykę weterynaryjną.

- (41) Zgodnie z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości pojęcie „porządek publiczny” obejmuje ochronę przed rzeczywistym lub wystarczająco poważnym zagrożeniem jednego z podstawowych interesów publicznych i może dotyczyć szczególnie kwestii związanych z godnością ludzką, ochroną nieletnich i dorosłych wymagających opieki oraz dobrostanem zwierząt. Podobnie pojęcie bezpieczeństwa publicznego obejmuje kwestie ochrony publicznej.
- (42) Przepisy dotyczące procedur administracyjnych nie powinny mieć na celu harmonizacji takich procedur, lecz likwidację zbyt uciążliwych systemów zezwoleń oraz związanych z nimi procedur i formalności, które utrudniają korzystanie ze swobody przedsiębiorczości oraz tworzenie nowych przedsiębiorstw usługowych.

- (43) Jedną z podstawowych trudności, napotykaną w szczególności przez MŚP, przy podejmowaniu i prowadzeniu działalności usługowej jest złożoność, długotrwałość i niepewność prawna procedur administracyjnych. Z tego powodu, idąc za przykładem pewnych inicjatyw podejmowanych na poziomie wspólnotowym i krajowym, mających na celu modernizację oraz wprowadzenie dobrych praktyk administracyjnych, niezbędne jest określenie reguł upraszczania procedur administracyjnych, między innymi poprzez ograniczenie obowiązku uprzedniego uzyskania zezwolenia do przypadków, w których jest to konieczne, a także zasady dorozumianego udzielenia zezwolenia właściwych organów po upływie określonego czasu. Takie działania modernizacyjne, przy jednoczesnym utrzymaniu wymogów dotyczących przejrzystości i aktualizacji informacji dotyczących podmiotów gospodarczych, mają na celu wyeliminowanie opóźnień, kosztów i skutków zniechęcających do prowadzenia działalności, które wynikają na przykład ze zbędnych lub nadmiernie złożonych i uciążliwych procedur, ich powielania, biurokracji związanej z przedkładaniem dokumentów, arbitralnego podejmowania decyzji przez właściwe organy, nieokreślonych lub nadmiernie wydłużonych terminów udzielania odpowiedzi, ograniczonego okresu ważności udzielanych zezwoleń, a także nieproporcjonalnych opłat i kar. Takie praktyki mają szczególnie zniechęcający wpływ na usługodawców pragnących rozwijać swoją działalność w innych państwach członkowskich i wymagają skoordynowanej modernizacji w ramach rozszerzonego rynku wewnętrznego dwudziestu pięciu państw członkowskich.

- (44) Państwa członkowskie powinny wprowadzić, w odpowiednich przypadkach, ujednoczone na poziomie wspólnotowym formularze opracowane przez Komisję stanowiące odpowiednik certyfikatów, zaświadczeń lub innych dokumentów dotyczących prowadzenia przedsiębiorstwa.
- (45) W celu przeanalizowania potrzeby uproszczenia procedur i formalności, państwa członkowskie powinny w szczególności mieć możliwość uwzględnienia ich konieczności, liczby, ryzyka powtarzania się, kosztu, jasności i dostępności jak również opóźnienia i praktycznych trudności dla danego usługodawcy, które te procedury i formalności mogłyby spowodować.
- (46) Aby ułatwić podejmowanie i prowadzenie działalności usługowej na rynku wewnętrznym, niezbędne jest ustanowienie celu, wspólnego wszystkim państwom członkowskim, polegającego na uproszczeniu procedur administracyjnych oraz przyjęciu przepisów dotyczących między innymi prawa do informacji, procedur realizowanych drogą elektroniczną oraz ustanowienia ram systemów zezwoleń. Inne środki przyjęte na poziomie krajowym dla osiągnięcia tego celu mogą obejmować zmniejszenie liczby procedur i formalności mających zastosowanie do działalności usługowej oraz ich ograniczenie do tych, które są niezbędne, aby osiągnąć cel leżący w interesie ogólnym, oraz które nie powielają się pod względem treści lub celu.

- (47) W celu uproszczenia procedur administracyjnych, nie powinno się nakładać ogólnych wymogów formalnych, takich jak wymóg przedłożenia oryginalnych dokumentów, poświadczonych kopii lub tłumaczeń przysięgłych, chyba, że jest to obiektywnie uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym, takim jak ochrona pracowników, zdrowia publicznego, ochrona środowiska naturalnego lub konsumentów. Niezbędne jest również zagwarantowanie, by zezwolenie co do zasady zapewniało możliwość podejmowania i prowadzenia działalności usługowej na całym terytorium państwa, chyba że nowe zezwolenie dla każdego zakładu, na przykład każdego nowego hipermarketu, lub zezwolenie ograniczone do określonego obszaru terytorium państwa, jest obiektywnie uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym.
- (48) W celu dalszego uproszczenia procedur administracyjnych, właściwe jest zapewnienie każdemu usługodawcy dostępu do pojedynczego punktu, w którym mógłby on dopełnić wszelkich formalności (zwanego dalej „pojedynczym punktem kontaktowym”). Liczba pojedynczych punktów kontaktowych przypadających na państwo członkowskie może być różna, w zależności od kompetencji regionalnych lub lokalnych lub rodzaju danej działalności. Utworzenie pojedynczych punktów kontaktowych nie powinno mieć wpływu na podział zadań pomiędzy właściwymi organami w ramach każdego systemu krajowego. W przypadkach, w których na poziomie regionalnym lub lokalnym właściwych jest kilka organów, jeden z tych organów może przyjąć rolę pojedynczego punktu kontaktowego i koordynatora. Pojedyncze punkty kontaktowe mogą być tworzone nie tylko przez organy administracyjne, ale również przez izby handlowe lub rzemieślnicze, czy też przez organizacje zawodowe lub podmioty prywatne, którym państwo członkowskie decyduje się powierzyć tę funkcję. Pojedyncze punkty kontaktowe odgrywają ważną rolę w zapewnianiu wsparcia usługodawcom jako organy bezpośrednio właściwe do wydawania dokumentów niezbędnych do podjęcia działalności usługowej, czy też jako pośrednicy między usługodawcą a organami, które są bezpośrednio właściwe w tym zakresie.

- (49) Opłata, która może być pobierana przez pojedyncze punkty kontaktowe, powinna być proporcjonalna do kosztu procedur i formalności, którymi się zajmują. Nie powinno pozbawiać to państw członkowskich możliwości powierzenia pojedynczym punktom kontaktowym poboru innych opłat administracyjnych, takich jak opłata na rzecz organów nadzorczych.
- (50) Niezbędne jest, aby usługodawcy i usługobiorcy mieli łatwy dostęp do pewnych rodzajów informacji. W ramach niniejszej dyrektywy każde państwo członkowskie powinno samo określać sposób przekazywania informacji usługodawcom i usługobiorcom. W szczególności obowiązek spoczywający na państwach członkowskich dotyczący zapewnienia, że właściwe informacje będą łatwo dostępne dla usługodawców i usługobiorców oraz zapewnienia braku przeszkód w dostępie publicznym, może zostać spełniony poprzez udostępnienie tych informacji na stronie internetowej. Wszelkie podawane informacje powinny być przedstawiane w jasny i jednoznaczny sposób.
- (51) Informacje przekazywane usługodawcom i usługobiorcom powinny obejmować w szczególności informacje dotyczące procedur i formalności, dane kontaktowe właściwych organów, warunki dostępu do publicznych rejestrów i baz danych oraz informacje dotyczące dostępnych form odwołań i danych kontaktowych stowarzyszeń i organizacji od których usługodawcy i usługobiorcy mogą uzyskać praktyczne wsparcie. Obowiązek spoczywający na właściwych organach dotyczący udzielania pomocy usługodawcom i usługobiorcom nie obejmuje udzielania porad prawnych w indywidualnych przypadkach. Należy jednak podać ogólne informacje na temat sposobu, w jaki wymogi są zazwyczaj interpretowane lub stosowane. Państwa członkowskie powinny same określać kwestie dotyczące odpowiedzialności za przekazanie informacji nieprawidłowych bądź mylących.

- (52) Stworzenie, w stosunkowo nieodległej przyszłości, elektronicznych sposobów dopełniania procedur i formalności będzie niezmiernie ważne dla uproszczenia procedur administracyjnych w zakresie działalności usługowej, z korzyścią dla usługodawców, usługobiorców oraz właściwych organów. W celu wypełnienia tego obowiązku, konieczna może być zmiana ustawodawstwa krajowego i innych przepisów mających zastosowanie do usług. Obowiązek ten nie powinien wykluczać udostępniania przez państwa członkowskie innych, obok wykorzystania środków elektronicznych, sposobów dopełnienia tych procedur i formalności. Fakt, że należy umożliwić dopełnienie takich procedur i formalności na odległość oznacza przede wszystkim, że państwa członkowskie muszą zapewnić możliwości ich przeprowadzenia między państwami. Ten obowiązek nie obejmuje procedur lub formalności, które ze względu na ich charakter nie mogą zostać przeprowadzone na odległość. Ponadto nie narusza to przepisów państw członkowskich dotyczących stosowania języków.
- (53) Przed przyznaniem licencji na niektóre rodzaje działalności usługowej właściwy organ może przeprowadzić rozmowę z wnioskodawcą w celu oceny jego osobistej uczciwości oraz predyspozycji do świadczenia danej usługi. W takich przypadkach dopełnienie formalności drogą elektroniczną może nie być właściwe.

- (54) Możliwość podjęcia działalności usługowej powinna być uzależniona od uzyskania zezwolenia wydanego przez właściwe organy tylko wtedy, gdy decyzja ta spełnia kryterium niedyskryminacji, konieczności i proporcjonalności. Oznacza to w szczególności, że systemy zezwoleń są dopuszczalne wyłącznie w przypadku, gdy kontrola następcza nie byłaby skuteczna, ponieważ niemożliwe jest ustalenie w sposób następczy wad danych usług, biorąc pod uwagę ryzyko i niebezpieczeństwo, które mogłyby powstać przy braku uprzedniej kontroli. Takie przepisy niniejszej dyrektywy nie mogą jednak uzasadniać stosowania systemów zezwoleń, które są niedozwolone na podstawie innych wspólnotowych aktów prawnych, takich jak dyrektywa 1999/93/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 grudnia 2000 r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych¹ lub dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym)². Wyniki procesu wzajemnej oceny umożliwią określenie – na poziomie wspólnotowym – rodzajów działalności, dla których należy znieść systemy zezwoleń.
- (55) Niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać możliwości cofnięcia przez państwa członkowskie zezwoleń po ich wydaniu, w przypadkach, gdy przestały być spełnione warunki wymagane do uzyskania zezwolenia.

¹ Dz.U. L 13 z 19.1.2000, str. 12.

² Dz.U. L 178 z 17.7.2000, str. 1.

- (56) Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości, względy zdrowia publicznego, ochrony konsumentów, zdrowia zwierząt i środowiska miejskiego stanowią nadrzędny interes publiczny. Takie nadrzędne względy mogą uzasadniać stosowanie systemów zezwoleń i innych ograniczeń. Jednakże takie systemy zezwoleń lub ograniczenia nie powinny wprowadzać dyskryminacji ze względu na przynależność państwową. Ponadto w każdym przypadku powinna być przestrzegana zasada konieczności i proporcjonalności.
- (57) Przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące systemów zezwoleń powinny obejmować przypadki, w których podjęcie lub prowadzenie działalności usługowej przez podmioty gospodarcze wymaga wydania decyzji przez właściwy organ. Nie dotyczy to decyzji właściwych organów o ustanowieniu publicznego lub prywatnego podmiotu w celu świadczenia określonej usługi ani zawierania przez właściwe organy umów o świadczenie określonej usługi, jeżeli podlega ona przepisom o zamówieniach publicznych, jako że niniejsza dyrektywa nie dotyczy przepisów o zamówieniach publicznych.
- (58) W celu ułatwienia podejmowania i prowadzenia działalności usługowej, ważne jest dokonanie oceny i składanie sprawozdań na temat systemów zezwoleń i ich uzasadnienie. Wymóg składania sprawozdań dotyczy tylko istnienia systemów zezwoleń, a nie kryteriów i warunków udzielania zezwolenia.
- (59) Zezwolenie powinno co do zasady umożliwić usługodawcy podjęcie działalności lub prowadzenie tej działalności na całym terytorium państwa, chyba że nadrzędny interes publiczny uzasadnia ograniczenie jego zakresu go do określonego terytorium. Przykładowo ochrona środowiska naturalnego może uzasadniać wymóg uzyskania odrębnego zezwolenia na każdą instalację na terytorium państwa. Niniejszy przepis nie powinien wpływać na kompetencje władz regionalnych i lokalnych w zakresie udzielania zezwoleń w państwach członkowskich.

- (60) Niniejsza dyrektywa, a w szczególności jej przepisy dotyczące systemów zezwoleń i terytorialnego zakresu obowiązywania zezwolenia, nie powinna naruszać podziału kompetencji na szczeblu regionalnym i lokalnym w państwach członkowskich, w tym w zakresie samorządu regionalnego i lokalnego oraz używania języków urzędowych.
- (61) Przepis dotyczący niepowielania warunków udzielania zezwolenia nie powinien wykluczać możliwości stosowania przez państwa członkowskie własnych warunków, które są określone w systemie zezwoleń. Powinien on nakładać jedynie wymóg, aby właściwe organy, rozważając, czy warunki te są spełnione przez wnioskodawcę, uwzględniały równoważne warunki, które zostały już spełnione przez tego wnioskodawcę w innym państwie członkowskim. Przepis ten nie powinien nakładać wymogu stosowania warunków udzielania zezwolenia określonych w systemie zezwoleń innego państwa członkowskiego.
- (62) W przypadkach, w których liczba dostępnych zezwoleń na prowadzenie danej działalności jest ograniczona z uwagi na ograniczone zasoby naturalne lub możliwości techniczne, powinna zostać przyjęta procedura wyboru spośród kilku potencjalnych kandydatów w celu poprawienia – dzięki otwartej konkurencji – jakości i warunków dostawy usług dostępnych dla usługobiorców. Taka procedura powinna dawać gwarancje przejrzystości i bezstronności, a zezwolenie udzielone w ten sposób nie powinno mieć zbyt długiego okresu obowiązywania, nie powinno podlegać automatycznemu odnowieniu i nie powinno przyznawać usługodawcy, którego zezwolenie właściwie wygasło żadnych korzyści. W szczególności okres ważności udzielonego zezwolenia powinien być określony w taki sposób, aby nie ograniczał swobodnej konkurencji bardziej niż jest to niezbędne w celu umożliwienia usługodawcy odzyskania kosztów inwestycji oraz uzyskania godziwego zwrotu z zainwestowanego kapitału. Przepis ten nie powinien stanowić przeszkody dla państw członkowskich w ograniczaniu liczby zezwoleń z przyczyn innych niż ograniczone zasoby naturalne lub możliwości techniczne. Zezwolenia te powinny w każdym przypadku podlegać przepisom niniejszej dyrektywy, dotyczącym systemów zezwoleń.

- (63) O ile nie istnieją odmienne postanowienia, w przypadku braku odpowiedzi w terminie powinno uznawać się, że zezwolenie zostało udzielone. Jednakże, w stosunku do niektórych rodzajów działalności możliwe jest wprowadzenie innych ustaleń, jeżeli jest to obiektywnie uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym w tym uzasadnionym interesem stron trzecich. Takie inne ustalenia mogą obejmować przepisy krajowe, zgodnie z którymi, w przypadku nieudzielenia odpowiedzi przez właściwy organ, wniosek uznaje się za odrzucony, a decyzja o odrzuceniu może zostać zaskarżona do sądu.
- (64) W celu rzeczywistego ustanowienia rynku wewnętrznego usług konieczne jest zniesienie ograniczeń w zakresie swobody przedsiębiorczości oraz swobodnego przepływu usług, które nadal znajdują się w przepisach niektórych państw członkowskich i które są niezgodne odpowiednio z art. 43 i 49 Traktatu. Ograniczenia, które mają być zakazane, wpływają w szczególności na rynek wewnętrzny usług i należy je możliwie szybko, systematycznie usuwać.

- (65) Swoboda przedsiębiorczości opiera się w szczególności na zasadzie równego traktowania, która zakazuje nie tylko wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową, ale również wszelkiej dyskryminacji pośredniej opartej na innych kryteriach, lecz mogącej mieć takie same skutki. Stąd też podejmowanie lub prowadzenie działalności usługowej w państwie członkowskim jako działalności podstawowej lub pobocznej nie powinno podlegać kryteriom takim, jak miejsce prowadzenia przedsiębiorstwa, miejsce zamieszkania, miejsce zameldowania lub główne miejsce świadczenia usług. Jednakże kryteria te nie powinny obejmować wymogów, zgodnie z którymi nadrzędny interes publiczny może stanowić uzasadnienie obowiązku obecności usługodawcy, jego pracownika, lub przedstawiciela przy prowadzeniu jego działalności. Ponadto państwo członkowskie nie powinno ograniczać zdolności prawnej ani zdolności sądowej spółek zarejestrowanych zgodnie z prawem innego państwa członkowskiego, na którego terytorium mieści się ich główne miejsce prowadzenia przedsiębiorstwa. Co więcej, państwo członkowskie nie powinno mieć możliwości przyznawania żadnych korzyści usługodawcom, którzy mają określone narodowe lub lokalne powiązania społeczno-ekonomiczne, ani też nie powinno mieć możliwości ograniczania – z uwagi na miejsce prowadzenia przedsiębiorstwa – ich swobody korzystania z praw i towarów lub ich nabywania i zbywania, ani też nie powinno być w stanie ograniczać dostępu do różnych form kredytu lub lokali, o ile możliwości te są przydatne z punktu widzenia podejmowania działalności lub jej faktycznego prowadzenia.
- (66) Możliwość podejmowania lub prowadzenia działalności usługowej na terytorium państwa członkowskiego nie powinna być uzależniana od testu ekonomicznego. Zakaz stosowania testów ekonomicznych jako warunku wstępnego przyznania zezwolenia powinien dotyczyć testów ekonomicznych jako takich, ale nie wymagań obiektywnie uzasadnionych nadrzędnym interesem publicznym, takim jak ochrona środowiska miejskiego, względy polityki społecznej lub ochrona zdrowia publicznego. Zakaz nie powinien wpływać na wykonywanie uprawnień przez organy odpowiedzialne za stosowanie prawa konkurencji.

- (67) W odniesieniu do gwarancji finansowych lub ubezpieczeń, zakaz wprowadzania wymogów powinien dotyczyć jedynie obowiązku, aby wymagane gwarancje finansowe lub ubezpieczenia pochodziły od instytucji finansowej prowadzącej przedsiębiorstwo w danym państwie członkowskim.
- (68) W odniesieniu do wcześniejszego wpisu, zakaz wprowadzania wymogów powinien dotyczyć jedynie obowiązku, aby usługodawca przed rozpoczęciem prowadzenia przedsiębiorstwa był wpisany na dany okres do rejestru prowadzonego w danym państwie członkowskim.
- (69) W celu skoordynowania modernizacji krajowych przepisów z wymogami rynku wewnętrznego, niezbędne jest dokonanie oceny określonych niedyskryminacyjnych wymogów krajowych, które – z uwagi na swój charakter – mogą istotnie ograniczyć lub uniemożliwić podejmowanie lub prowadzenie działalności na podstawie swobody przedsiębiorczości. Taki proces powinien ograniczać się do oceny zgodności tych wymogów z już ustanowionymi przez Trybunał Sprawiedliwości kryteriami w zakresie swobody przedsiębiorczości. Ocena ta nie powinna dotyczyć stosowania wspólnotowego prawa konkurencji. W przypadku gdy takie wymogi mają charakter dyskryminujący lub nie są obiektywnie uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym lub gdy są nieproporcjonalne, należy je znieść bądź zmienić. Skutki takiej oceny będą różne w zależności od charakteru działalności i związanego z nią interesu publicznego. W szczególności wymogi takie mogłyby być w pełni uzasadnione, jeżeli realizują one cele polityki społecznej.

- (70) Na użytek niniejszej dyrektywy usługi mogą być uznane w niniejszej dyrektywie za usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, bez uszczerbku dla art. 16 Traktatu jedynie wtedy, gdy są one świadczone w ramach specjalnych zadań użyteczności publicznej, powierzonych usługodawcy przez dane państwo członkowskie. Powierzenie zadań może odbywać się w drodze jednego działania lub większej liczby działań, których forma jest ustalana przez dane państwo członkowskie; powinny one dokładnie określać charakter tego specjalnego zadania.
- (71) Procedura wzajemnej oceny przewidziana w niniejszej dyrektywie nie powinna wpływać na swobodę państw członkowskich we wprowadzaniu wysokiego poziomu ochrony interesu publicznego, zwłaszcza w odniesieniu do celów polityki społecznej. Ponadto konieczne jest, by w procedurze wzajemnej oceny w pełni uwzględnić specyfikę usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym oraz szczególne zadania, których realizacji służą. Może to uzasadniać określone ograniczenia swobody przedsiębiorczości, w szczególności, gdy ograniczenia te służą ochronie zdrowia publicznego i celom polityki społecznej oraz gdy spełniają one warunki określone w art. 15 ust. 3 lit. a), b) i c). Przykładowo w odniesieniu do obowiązku przyjmowania określonej formy prawnej w celu świadczenia określonych usług w dziedzinie społecznej, Trybunał Sprawiedliwości uznał już, że zasadne może okazać się nałożenie na usługodawcę wymogu prowadzenia działalności w celu niezarobkowym.
- (72) Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym wiążą się z wykonywaniem istotnych zadań dotyczących spójności społecznej i terytorialnej. Procedura oceny przewidziana w niniejszej dyrektywie nie powinna utrudniać wykonania tych zadań. Procedura ta nie powinna mieć wpływu na wymogi, których spełnienie jest niezbędne do wykonania takich zadań; jednocześnie powinny zostać podjęte kwestie nieuzasadnionych ograniczeń swobody przedsiębiorczości.

- (73) Wymogi, które powinny być zbadane, obejmują przepisy krajowe, które – z przyczyn innych niż dotyczące kwalifikacji zawodowych – zastrzegają dostęp do niektórych rodzajów działalności dla określonych usługodawców. Wymogi takie obejmują również obowiązek przyjęcia konkretnej formy prawnej przez usługodawcę, w szczególności posiadania osobowości prawnej, przyjęcia formy spółki osobowej, posiadania statusu organizacji o charakterze niezarobkowym lub spółki należącej wyłącznie do osób fizycznych oraz wymogi dotyczące własności udziałów lub akcji w spółce, a w szczególności obowiązku posiadania minimalnej wysokości kapitału do podejmowania określonej działalności usługowej lub posiadania konkretnych kwalifikacji zawodowych, aby móc być wspólnikiem określonych spółek lub nimi zarządzać. Ocena zgodności ustalonych taryf minimalnych lub maksymalnych ze swobodą przedsiębiorczości dotyczy jedynie taryf nakładanych przez właściwe organy w odniesieniu do świadczenia konkretnych usług, a nie, przykładowo, ogólnych zasad ustalania cen, takich jak w przypadku wynajmu lokali mieszkalnych.
- (74) Proces wzajemnej oceny oznacza, że w okresie transpozycji państwa członkowskie najpierw będą musiały przeprowadzić przegląd swojego ustawodawstwa w celu sprawdzenia, czy w ich systemie prawnym występują wspomniane powyżej wymogi. Najpóźniej do końca okresu transpozycji, państwa członkowskie powinny sporządzać sprawozdanie dotyczące wyników takiego przeglądu. Wszystkie sprawozdania zostaną przekazane wszystkim pozostałym państwom członkowskim oraz zainteresowanym stronom. Następnie, w ciągu sześciu miesięcy, państwa członkowskie będą mogły przedstawić swoje uwagi do tych sprawozdań. Najpóźniej w rok po upływie terminu transpozycji niniejszej dyrektywy, Komisja powinna sporządzić sprawozdanie podsumowujące, któremu, w stosownych przypadkach, powinny towarzyszyć propozycje dalszych inicjatyw. Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi, może w razie potrzeby udzielać im wsparcia w celu opracowania wspólnej metodologii.
- (75) Fakt, że niniejsza dyrektywa określa pewną liczbę wymogów, które państwa członkowskie muszą znieść lub poddać ocenie w okresie transpozycji, pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich postępowań w sprawie naruszenia przepisów podejmowanych wobec państwa członkowskiego w przypadku uchybienia przez nie jednemu ze zobowiązań wynikających z art. 43 lub 49 Traktatu.

- (76) Niniejsza dyrektywa nie dotyczy stosowania art. 28-30 Traktatu, odnoszących się do swobodnego przepływu towarów. Ograniczenia niedozwolone zgodnie z przepisem dotyczącym swobody świadczenia usług obejmują wymogi mające zastosowanie w przypadku podejmowania lub prowadzenia działalności usługowej i nie odnoszą się do towarów jako takich.
- (77) W przypadkach, w których podmiot gospodarczy przemieszcza się do innego państwa członkowskiego w celu prowadzenia tam działalności usługowej, należy dokonać rozróżnienia między dwoma sytuacjami: działalnością objętą swobodą przedsiębiorczości oraz działalnością objętą swobodnym przepływem usług z uwagi na jej tymczasowy charakter. Aby odróżnić swobodę przedsiębiorczości od swobodnego przepływu usług, zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości kluczowym elementem jest kwestia, czy podmiot gospodarczy prowadzi przedsiębiorstwo w państwie członkowskim, w którym świadczy daną usługę, czy też nie. Jeżeli podmiot gospodarczy prowadzi przedsiębiorstwo w państwie członkowskim, w którym świadczy usługi, zastosowanie ma swoboda przedsiębiorczości. Natomiast jeśli podmiot gospodarczy nie prowadzi przedsiębiorstwa w państwie członkowskim, w którym świadczona jest usługa, zastosowanie ma swoboda przepływu usług. Zgodnie z ustalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości tymczasowy charakter danej działalności powinien być oceniany nie tylko na podstawie okresu świadczenia usługi, ale również biorąc pod uwagę regularność, okresowość lub ciągłość świadczenia usług. W każdym przypadku tymczasowy charakter działalności nie powinien oznaczać, że usługodawca nie może korzystać z pewnej infrastruktury, na przykład biura, kancelarii lub gabinetu, w państwie członkowskim, w którym usługa jest świadczona, w takim zakresie, w jakim infrastruktura ta jest niezbędna do świadczenia danej usługi.

- (78) W celu rzeczywistego wprowadzenia w życie swobody przepływu usług i zapewnienia, by usługobiorcy i usługodawcy mogli odnieść z tego korzyści i świadczyć usługi w całej Wspólnocie, bez względu na wewnętrzne granice, niezbędne jest wyjaśnienie, w jakim stopniu mogą zostać nałożone wymogi przez państwo członkowskie, w którym świadczona jest usługa. Niezbędne jest zapewnienie, by przepis dotyczący swobody świadczenia usług nie uniemożliwił państwu członkowskiemu, w którym świadczona jest usługa, nakładania, zgodnie z zasadami określonymi w art. 16 ust. 1 lit. a)–c), własnych szczególnych wymogów z uwagi na porządek publiczny, bezpieczeństwo publiczne, ochronę zdrowia publicznego lub środowiska naturalnego.
- (79) Zgodnie z ustalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości państwo członkowskie zachowuje prawo podejmowania środków, aby zapobiec nadużywaniu przez usługodawców zasad rynku wewnętrznego. Dopuszczenie się przez usługodawcę nadużycia powinno być zawsze stwierdzane w odniesieniu do indywidualnego przypadku.
- (80) Konieczne jest zapewnienie usługodawcom możliwości transportu sprzętu nieodzownego do świadczenia przez nich usług, w przypadku gdy podróżują do innego państwa członkowskiego w celu świadczenia usług. W szczególności ważne jest, aby unikać przypadków, w których usługi nie można zrealizować bez danego sprzętu lub sytuacji, w których usługodawcy ponoszą dodatkowe koszty, na przykład wynajmu lub zakupu sprzętu innego od tego, którym się normalnie posługują, lub wynikające z potrzeby znaczącej zmiany zwykłego sposobu prowadzenia przez nich działalności.

- (81) Pojęcie sprzętu nie odnosi się do obiektów fizycznych dostarczanych klientowi przez usługodawcę lub które stają się częścią obiektu fizycznego w wyniku działalności usługowej (takich jak materiały budowlane lub części zamienne) lub które zostały zużyte lub pozostawione na miejscu podczas świadczenia usługi (takich jak paliwa, materiały wybuchowe, materiały pirotechniczne, pestycydy, trucizny lub leki).
- (82) Przepisy niniejszej dyrektywy nie powinny wykluczać możliwości stosowania przez państwo członkowskie przepisów dotyczących warunków zatrudnienia. Przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne powinny zgodnie z Traktatem być uzasadnione względami ochrony pracowników oraz powinny być niedyskryminacyjne, konieczne i proporcjonalne, zgodnie z wykładnią tych pojęć przyjętą przez Trybunał Sprawiedliwości, a także zgodne z innymi stosownymi przepisami prawa wspólnotowego.
- (83) Konieczne jest zapewnienie, by wyjątki od przepisu dotyczącego swobody świadczenia usług były możliwe wyłącznie w obszarach objętych odstępstwami. Odstępstwa te są potrzebne w celu uwzględnienia poziomu integracji rynku wewnętrznego lub niektórych wspólnotowych aktów prawnych dotyczących usług, zgodnie z którymi usługodawca podlega prawu państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa. Ponadto w drodze wyjątku, w pewnych indywidualnych przypadkach oraz zgodnie ze ściśle określonymi warunkami proceduralnymi i merytorycznymi powinny zostać podjęte środki wobec danego usługodawcy. Dodatkowo jakiegokolwiek ograniczenie swobodnego przepływu usług powinno być, w drodze wyjątku, dozwolone jedynie wtedy, gdy jest ono zgodne z prawami podstawowymi, które tworzą integralną część ogólnych zasad prawa zawartych w porządku prawnym Wspólnoty.
- (84) Odstępstwo od przepisu dotyczącego swobody świadczenia usług w zakresie usług pocztowych powinno obejmować zarówno działalność zarezerwowaną dla dostawcy usługi powszechnej, jak i inne usługi pocztowe.

- (85) Odstępstwo od przepisu dotyczącego swobody świadczenia usług dotyczące sądowej windykacji należności oraz odniesienie do możliwego przyszłego instrumentu harmonizacji powinny dotyczyć jedynie prowadzenia i podejmowania działalności, która polega w szczególności na wnoszeniu powództw sądowych w zakresie windykacji należności.
- (86) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć wpływu na warunki zatrudnienia, które, zgodnie z dyrektywą 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotyczącą delegowania pracowników w ramach świadczenia usług¹, stosuje się wobec pracowników delegowanych do świadczenia usługi na terytorium innego państwa członkowskiego. Zgodnie z dyrektywą 96/71/WE w takich przypadkach usługodawcy zobowiązani są do przestrzegania, w określonych dziedzinach, warunków zatrudnienia obowiązujących w państwie członkowskim, w którym usługa jest świadczona. Należą do nich: maksymalny czas pracy i minimalne okresy wypoczynku, minimalny wymiar rocznego urlopu wypoczynkowego, minimalne stawki płacy, w tym stawki za pracę w godzinach nadliczbowych, warunki wynajmowania pracowników, w szczególności ochrona pracowników wynajętych przez agencje pracy tymczasowej, zdrowie, bezpieczeństwo i higiena pracy, środki ochronne dotyczące warunków zatrudniania kobiet w ciąży lub kobiet, które niedawno urodziły dziecko, jak również dzieci i młodzieży, równouprawnienie płci oraz inne przepisy wprowadzające zakaz dyskryminacji. Dotyczy to nie tylko warunków zatrudnienia ustanowionych przepisami ustawowymi, lecz również warunków wynikających z umów zbiorowych lub orzeczeń arbitrażowych oficjalnie uznanych lub faktycznie powszechnie obowiązujących, w rozumieniu dyrektywy 96/71/WE. Ponadto niniejsza dyrektywa nie powinna stanowić przeszkody w stosowaniu przez państwa członkowskie warunków zatrudnienia także w innych dziedzinach niż wyszczególnione w art. 3 dyrektywy 96/71/WE, ze względów porządku publicznego.

¹ Dz.U. L 18 z 21.1.1997, str. 1.

- (87) Niniejsza dyrektywa nie powinna również wpływać na warunki zatrudnienia w przypadku, gdy pracownik zatrudniony do świadczenia usługi transgranicznej, został zatrudniony w państwie członkowskim, w którym usługa jest świadczona. Ponadto, dyrektywa nie wywiera wpływu na prawo państw członkowskich, w których usługa jest świadczona, do stwierdzenia istnienia stosunku pracy oraz rozróżnienia pomiędzy osobami prowadzącymi działalność na własny rachunek i osobami zatrudnionymi, w tym osobami, które pozornie prowadzą działalność na własny rachunek. Pod tym względem zasadniczą cechą stosunku zatrudnienia w rozumieniu art. 39 Traktatu powinien być fakt, że przez pewien czas osoba świadczy usługi dla i pod kierunkiem innej osoby, w zamian za co otrzymuje wynagrodzenie. Każda działalność, którą dana osoba wykonuje poza stosunkiem podporządkowania, musi zostać zaliczona do działalności prowadzonej na własny rachunek dla celów art. 43 i 49 Traktatu.
- (88) Przepis dotyczący swobody świadczenia usług nie powinien mieć zastosowania w przypadkach, w których zgodnie z prawem wspólnotowym dana działalność jest w państwie członkowskim zastrzeżona dla przedstawicieli określonego zawodu np. wymóg, zgodnie z którym porad prawnych mogą udzielać jedynie prawnicy.
- (89) Wyjątek od przepisu dotyczącego swobody świadczenia usług dotyczący rejestracji pojazdów wziętych w leasing w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym są użytkowane, wynika z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości, który uznał, że państwo członkowskie może nałożyć taki obowiązek, przy założeniu proporcjonalnych warunków, w przypadku pojazdów użytkowanych na jego terytorium. Wyjątek ten nie obejmuje wynajmu okolicznościowego lub tymczasowego.

- (90) Stosunki umowne między usługodawcą a klientem, jak również między pracodawcą a pracownikiem nie powinny być przedmiotem niniejszej dyrektywy. Prawo właściwe dla zobowiązań umownych i pozaumownych usługodawcy jest określone zgodnie z przepisami międzynarodowego prawa prywatnego.
- (91) Niezbędne jest umożliwienie państwu członkowskim, w drodze wyjątku i przy indywidualnym rozpatrywaniu każdego przypadku, podjęcia środków stanowiących odstępstwo od przepisu dotyczącego swobody świadczenia usług w odniesieniu do usługodawcy prowadzącego przedsiębiorstwo w innym państwie członkowskim, ze względu na bezpieczeństwo usług. Podjęcie takich środków powinno jednak być możliwe jedynie w przypadku braku harmonizacji na poziomie wspólnotowym.
- (92) Ograniczenia swobodnego przepływu usług sprzeczne z niniejszą dyrektywą mogą wynikać nie tylko ze środków stosowanych wobec usługodawców, ale również z licznych barier wobec korzystania z usług przez usługobiorców, a zwłaszcza konsumentów. Niniejsza dyrektywa wskazuje przykładowo pewne rodzaje ograniczeń stosowane wobec usługobiorcy, który pragnie skorzystać z usługi świadczonej przez usługodawcę prowadzącego przedsiębiorstwo w innym państwie członkowskim. Obejmuje to również przypadki, w których usługobiorcy mają obowiązek uzyskać zezwolenie od właściwych organów lub złożyć tym organom oświadczenie w celu skorzystania z usługi świadczonej przez usługodawcę prowadzącego przedsiębiorstwo w innym państwie członkowskim. Nie dotyczy to ogólnych systemów zezwoleń, które mają zastosowanie do korzystania z usługi świadczonej przez usługodawcę prowadzącego przedsiębiorstwo w tym samym państwie członkowskim.

- (93) Pojęcie pomocy finansowej przewidzianej przy korzystaniu z określonej usługi nie powinno mieć zastosowania do systemów pomocy udzielanej przez państwa członkowskie w szczególności w dziedzinie polityki społecznej lub w sektorze kultury, które są objęte przepisami wspólnotowymi dotyczącymi reguł konkurencji, ani do ogólnej pomocy finansowej niepowiązanej z korzystaniem z określonej usługi, na przykład stypendiów lub pożyczek studenckich.
- (94) Zgodnie z postanowieniami Traktatu dotyczącymi swobodnego przepływu usług, dyskryminacja ze względu na przynależność państwową usługobiorcy lub jego miejsce zamieszkania w danym kraju lub regionie jest zakazana. Taka dyskryminacja może przybrać formę obowiązku, nałożonego jedynie na obywateli innego państwa członkowskiego, dostarczenia oryginalnych dokumentów, poświadczonych kopii, zaświadczenia o obywatelstwie lub urzędowego tłumaczenia dokumentów w celu skorzystania z usługi bądź z korzystniejszych warunków lub cen. Jednakże zakaz stosowania dyskryminacyjnych wymogów nie powinien wykluczać zastrzeżenia pewnych korzyści, zwłaszcza w odniesieniu do taryf, dla niektórych usługobiorców, jeżeli są one oparte na uzasadnionych i obiektywnych kryteriach.

- (95) Zasada niedyskryminacji w ramach rynku wewnętrznego oznacza, że nie można odmówić lub utrudnić usługobiorcy, a zwłaszcza konsumentowi, dostępu do usługi oferowanej publicznie z uwagi na zastosowanie kryterium zawartego w udostępnianych publicznie ogólnych warunkach umów, które odnosi się do przynależności państwowej lub miejsca zamieszkania usługobiorcy. Nie wynika z tego, że dyskryminacją byłoby wprowadzenie do ogólnych warunków umów postanowień przewidujących odmienne taryfy i warunki świadczenia usług, w przypadku gdy te taryfy, ceny i warunki są bezpośrednio uzasadnione obiektywnymi różnicami pomiędzy poszczególnymi państwami, na przykład kosztami dodatkowymi ponoszonymi ze względu na odległość lub charakterystykę techniczną świadczenia usługi lub odmienne warunki rynkowe, takie jak wyższy lub niższy popyt spowodowany sezonowością, różnymi okresami urlopowymi w państwach członkowskich lub cenami ustalonymi przez różnych konkurentów, lub dodatkowe ryzyko związane z przepisami innymi niż obowiązujące w państwie członkowskim prowadzenia przedsiębiorstwa. Nie wynika z tego także, że odmowa świadczenia usługi na rzecz konsumenta wynikająca z nieposiadania wymaganych praw własności intelektualnej na danym terytorium stanowiłaby przypadek bezprawnej dyskryminacji.

- (96) Należy zapewnić, aby usługodawca podał swój adres poczty elektronicznej oraz adres strony internetowej, z tego względu, że jest to jeden ze środków, za pomocą których może on łatwo udostępnić usługobiorcy informacje, do których dostarczenia jest zobowiązany. Ponadto obowiązek udostępnienia określonych informacji w dokumentach informacyjnych usługodawcy prezentujących szczegółowo jego usługi nie dotyczy informacji handlowych o charakterze ogólnym, takich jak reklamy, lecz dokumentów szczegółowo opisujące proponowane usługi, w tym dokumentów na stronie internetowej.
- (97) Niniejsza dyrektywa powinna zawierać przepisy służące zapewnieniu wysokiej jakości usług i zapewniające spełnienie w szczególności wymogów w zakresie informacji i przejrzystości. Przepisy te powinny mieć zastosowanie zarówno w przypadkach transgranicznego świadczenia usług pomiędzy państwami członkowskimi, jak i w przypadku usług świadczonych w danym państwie członkowskim przez usługodawcę prowadzącego przedsiębiorstwo na jego terytorium, nie nakładając nadmiernych obciążeń na MŚP. Zasady te w żaden sposób nie powinny powstrzymywać państw członkowskich przed stosowaniem, zgodnie z niniejszą dyrektywą i innymi przepisami wspólnotowymi, dodatkowych lub innych wymogów w zakresie jakości.
- (98) Każdy podmiot gospodarczy świadczący usługi związane z bezpośrednim i szczególnym ryzykiem dla zdrowia, bezpieczeństwa lub z ryzykiem finansowym dla usługobiorcy lub osoby trzeciej powinien być zasadniczo objęty odpowiednim ubezpieczeniem od odpowiedzialności zawodowej lub inną formą gwarancji, która jest równorzędna lub porównywalna, co oznacza, w szczególności, że taki podmiot gospodarczy powinien co do zasady posiadać odpowiednią ochronę ubezpieczeniową w odniesieniu do usług świadczonych w jednym lub kilku państwach członkowskich innych niż państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa.

- (99) Ubezpieczenia lub gwarancje powinny być odpowiednie do charakteru i zakresu ryzyka. W związku z tym usługodawca powinien być zobowiązany do posiadania transgranicznej ochrony ubezpieczeniowej jedynie wówczas, gdy rzeczywiście świadczy usługi w innych państwach członkowskich. Państwa członkowskie nie powinny przyjmować bardziej szczegółowych przepisów dotyczących ochrony ubezpieczeniowej ani określać np. minimalnych sum ubezpieczenia lub limitów wyłączenia z ochrony ubezpieczeniowej. Usługodawcy i towarzystwa ubezpieczeniowe powinny zachować niezbędną elastyczność w celu wynegocjowania warunków polis ubezpieczeniowych precyzyjnie dopasowanych do charakteru i zakresu ryzyka. Ponadto nie jest niezbędne prawne ustanowienie obowiązku odpowiedniego ubezpieczenia. Wystarczający powinien być wymóg, aby obowiązek ubezpieczenia był częścią zasad etycznych przyjmowanych przez zrzeszenia zawodowe. Ponadto nie należy nakładać obowiązku zapewnienia ochrony ubezpieczeniowej przez zakłady ubezpieczeń.
- (100) Niezbędne jest zaprzestanie stosowania całkowitych zakazów dotyczących informacji handlowych dostarczanych przez przedstawicieli zawodów regulowanych, nie poprzez usuwanie zakazów dotyczących treści informacji handlowej lecz przez zniesienie tych zakazów, które generalnie zakazują korzystania przez przedstawicieli danego zawodu z jednej lub więcej form przekazywania informacji handlowych, jak np. zakaz wszelkiej reklamy w jednym lub kilku rodzajach mediów. W odniesieniu do treści i metod przekazywania informacji handlowych, niezbędne jest zachęcanie przedstawicieli wolnych zawodów do sporządzania – zgodnie z prawem wspólnotowym – kodeksów postępowania na poziomie wspólnotowym.

- (101) Zapewnienie, że usługodawcy mają możliwość zaoferowania usług wielodyscyplinarnych oraz że ograniczenia w tym zakresie nie wykraczają poza to, co jest niezbędne w celu zapewnienia bezstronności, niezależności i uczciwości zawodów regulowanych, jest konieczne oraz leży w interesie usługobiorców, a w szczególności konsumentów. Pozostaje to bez wpływu na ograniczenia i zakazy dotyczące prowadzenia określonych rodzajów działalności, które to zakazy mają na celu zapewnienie niezależności w przypadkach, gdy państwo członkowskie powierza usługodawcy określone zadanie zwłaszcza w obszarze rozwoju miast; nie powinno to naruszać również stosowania reguł konkurencji.
- (102) W celu zwiększenia przejrzystości i wspierania ocen opartych na porównywalnych kryteriach w odniesieniu do jakości usług oferowanych i świadczonych usługobiorcom, ważne jest, aby informacje dotyczące znaczenia znaków jakości i innych wyróżniających znaków odnoszących się do tych usług były łatwo dostępne. Ten obowiązek przejrzystości jest szczególnie ważny w obszarach, takich jak turystyka, zwłaszcza w hotelarstwie, gdzie wykorzystanie systemu klasyfikacji jest szeroko rozpowszechnione. Ponadto właściwe jest zbadanie zakresu, w jakim standaryzacja europejska mogłaby wspomóc zgodność i jakość usług. Normy europejskie są sporządzane przez europejskie organy normalizacyjne, Europejski Komitet Normalizacyjny (CEN), Europejski Komitet Normalizacyjny Elektrotechniki (CENELEC) i Europejski Instytut Norm Telekomunikacyjnych (ETSI). W stosownych przypadkach Komisja, zgodnie z procedurami ustanowionymi w dyrektywie 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego¹, może wydać upoważnienie do sporządzenia specjalnych norm europejskich.

¹ Dz.U. L 204 z 21.7.1998, str. 37. Dyrektywa ostatnio zmieniona aktem przystąpienia z 2003 r.

- (103) W celu rozwiązania potencjalnych problemów związanych z egzekucją orzeczeń sądowych, właściwe jest zagwarantowanie, aby państwa członkowskie uznawały równoważne gwarancje zdeponowane w instytucjach lub organach, takich jak banki i ubezpieczyciele lub u innych usługodawców świadczących usługi finansowe prowadzących przedsiębiorstwo w innym państwie członkowskim.
- (104) Rozwój sieci organów ochrony konsumentów w państwach członkowskich, który jest przedmiotem rozporządzenia (WE) nr 2006/2004, stanowi dopełnienie współpracy przewidzianej w niniejszej dyrektywie. Stosowanie przepisów dotyczących ochrony konsumentów w przypadkach transgranicznych, w szczególności w odniesieniu do nowych praktyk w zakresie marketingu i sprzedaży, a także potrzeba usunięcia pewnych konkretnych przeszkód we współpracy w tej dziedzinie, wymaga większego poziomu współpracy pomiędzy państwami członkowskimi. W szczególności w obszarze tym niezbędne jest zagwarantowanie, aby państwa członkowskie wymagały zaprzestania na swoim terytorium stosowania przez podmioty gospodarcze niezgodnych z prawem praktyk, ukierunkowanych na konsumentów w innym państwie członkowskim.
- (105) Współpraca administracyjna ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego usług. Brak współpracy pomiędzy państwami członkowskimi skutkuje mnożeniem się przepisów obowiązujących usługodawców lub powielaniem kontroli działalności transgranicznej oraz może zostać wykorzystany przez nieuczciwych przedsiębiorców do uchylania się od nadzoru lub do obchodzenia obowiązujących przepisów krajowych w dziedzinie usług. Dlatego zasadnicze znaczenie ma nałożenie na państwa członkowskie przejrzystych zobowiązań prawnych do prowadzenia skutecznej współpracy.

- (106) Na użytek rozdziału dotyczącego współpracy administracyjnej, „nadzór” powinien obejmować takie działania jak: monitorowanie, ustalenie stanu faktycznego, rozwiązywanie problemów, egzekwowanie i nakładanie kar oraz działania pokontrolne.
- (107) W normalnych okolicznościach, wzajemna pomoc powinna mieć miejsce bezpośrednio pomiędzy właściwymi organami. Punkty łącznikowe wyznaczone przez państwa członkowskie powinny mieć obowiązek ułatwiania tego procesu jedynie w przypadku napotkania trudności, na przykład, jeżeli wymagana jest pomoc w celu określenia odpowiednich właściwych organów.
- (108) Niektóre zobowiązania dotyczące wzajemnej pomocy powinny mieć zastosowanie do wszystkich zagadnień objętych niniejszą dyrektywą włącznie z zagadnieniami dotyczącymi przypadków, gdy usługodawca rozpoczyna prowadzenie przedsiębiorstwa w innym państwie członkowskim. Inne zobowiązania dotyczące wzajemnej pomocy powinny mieć zastosowanie jedynie w przypadkach transgranicznego świadczenia usług, gdy ma zastosowanie przepis dotyczący swobody świadczenia usług. Kolejne zobowiązania powinny mieć zastosowanie we wszystkich przypadkach transgranicznego świadczenia usług, włącznie z obszarami nieobjętymi przepisem dotyczącym swobody świadczenia usług. Transgraniczne świadczenie usług powinno obejmować przypadki, gdy usługi świadczone są na odległość i gdy usługobiorca podróżuje do państwa członkowskiego prowadzenia przedsiębiorstwa usługodawcy w celu skorzystania z usługi.
- (109) W przypadkach, w których usługodawca przeprowadza się tymczasowo do państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa, niezbędne jest uwzględnienie w przepisach wzajemnej pomocy między tymi dwoma państwami członkowskimi, która pozwala pierwszemu z nich prowadzić weryfikacje, kontrole i dochodzenia na wniosek państwa członkowskiego prowadzenia przedsiębiorstwa, lub też prowadzić takie kontrole z własnej inicjatywy, jeśli są to jedynie kontrole stanu faktycznego.

- (110) Nie powinno być możliwe obchodzenie przez państwa członkowskie przepisów niniejszej dyrektywy, włącznie z przepisem dotyczącym swobody świadczenia usług, poprzez prowadzenie dyskryminacyjnych i nieproporcjonalnych weryfikacji, kontroli lub dochodzeń.
- (111) Przepisy niniejszej dyrektywy odnoszące się do wymiany informacji dotyczących dobrej reputacji usługodawców nie powinny udaremniać inicjatyw w obszarze współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych, w szczególności dotyczących wymiany informacji pomiędzy organami ścigania państw członkowskich oraz dotyczących rejestrów karnych.
- (112) Współpraca pomiędzy państwami członkowskimi wymaga dobrze funkcjonującego elektronicznego systemu informacyjnego w celu umożliwienia właściwym organom łatwej identyfikacji ich odpowiednich partnerów w innych państwach członkowskich i skutecznej komunikacji.
- (113) Niezbędne jest zapewnienie, aby państwa członkowskie we współpracy z Komisją zachęcały zainteresowane strony do sporządzenia kodeksów postępowania obowiązujących na poziomie wspólnotowym, których celem jest w szczególności wspieranie jakości usług i uwzględnianie szczególnego charakteru każdego zawodu. Owe kodeksy postępowania powinny być zgodne z prawem wspólnotowym, a zwłaszcza z prawem konkurencji. Powinny być one zgodne z wiążącymi prawnie zasadami etyki zawodowej i postępowania zawodowego w państwach członkowskich.

- (114) Państwa członkowskie powinny zachęcać, w szczególności zrzeszenia, organizacje i stowarzyszenia zawodowe, do sporządzania kodeksów postępowania obowiązujących na poziomie wspólnotowym. Kodeksy te powinny zawierać, zgodnie z charakterem każdego zawodu, zasady podawania do publicznej wiadomości informacji handlowych przez przedstawicieli zawodów regulowanych oraz zasady etyki zawodowej i postępowania zawodowego związane z wykonywaniem zawodów regulowanych, które mają na celu przede wszystkim zapewnienie niezależności, bezstronności oraz dochowania tajemnicy zawodowej. Ponadto takie kodeksy powinny określać warunki, którym podlega działalność pośredników w obrocie nieruchomościami. Państwa członkowskie powinny podjąć działania towarzyszące w celu zachęcenia zrzeszeń, organizacji i stowarzyszeń zawodowych do wdrożenia na poziomie krajowym powyższych kodeksów postępowania, przyjętych na poziomie wspólnotowym.
- (115) Kodeksy postępowania na poziomie wspólnotowym mają na celu określenie minimalnych standardów postępowania i stanowią uzupełnienie wymogów prawnych państw członkowskich. Zgodnie z prawem wspólnotowym, nie pozbawiają one państw członkowskich możliwości podjęcia surowszych środków prawnych, ani nie pozbawiają krajowych zrzeszeń zawodowych możliwości zapewnienia większej ochrony w swoich krajowych kodeksach postępowania.
- (116) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy, a mianowicie usunięcie barier w swobodzie przedsiębiorczości dla usługodawców w państwach członkowskich i w swobodzie świadczenia usług pomiędzy państwami członkowskimi, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast mogą zostać ze względu na skalę działania lepiej osiągnięte na poziomie wspólnotowym, Wspólnota może podjąć działania, zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w artykule 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest niezbędne dla osiągnięcia tych celów.

- (117) Środki konieczne dla wdrożenia niniejszej dyrektywy powinny zostać przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji¹.
- (118) Zgodnie z ust. 34 Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa² zachęca się państwa członkowskie do opracowania i opublikowania, dla ich własnych celów i w interesie Wspólnoty, własnych tabel, które stanowiąc będą możliwie najszerszy obraz korelacji pomiędzy niniejszą dyrektywą a środkami ją transponującymi,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Rozdział I

Przepisy ogólne

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia ogólne przepisy ułatwiające korzystanie ze swobody przedsiębiorczości przez usługodawców oraz swobodnego przepływu usług, zapewniając przy tym wysoki poziom jakości usług.
2. Niniejsza dyrektywa nie dotyczy liberalizacji usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym zarezerwowanych dla podmiotów publicznych lub prywatnych, ani prywatyzacji podmiotów publicznych świadczących usługi.

¹ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23.

² Dz.U. C 321, 31.12.2003, str. 1.

3. Niniejsza dyrektywa nie dotyczy zniesienia monopolu w zakresie świadczenia usług, ani pomocy przyznawanej przez państwa członkowskie, objętej wspólnotowymi regułami konkurencji.

Niniejsza dyrektywa nie ogranicza swobody państw członkowskich w zakresie zdefiniowania, w zgodzie z prawem wspólnotowym, usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, określania, w jaki sposób usługi te powinny być zorganizowane i finansowane, zgodnie z zasadami pomocy państwa, oraz ustalania szczegółowych wymogów, którym podlegają.

4. Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na środki podjęte na poziomie wspólnotowym lub krajowym, zgodnie z prawem wspólnotowym, mające na celu ochronę lub promowanie różnorodności kulturowej lub językowej, bądź też pluralizmu mediów.
5. Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na przepisy prawa karnego państw członkowskich. Państwa członkowskie nie mogą jednak, obchodząc przepisy niniejszej dyrektywy, ograniczać swobody świadczenia usług poprzez stosowanie przepisów prawa karnego, które szczególnie regulują lub wpływają na podejmowanie lub prowadzenie działalności usługowej.
6. Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na prawo pracy czyli na jakiegokolwiek przepisy prawne lub postanowienia umowne dotyczące warunków zatrudnienia, warunków pracy, w tym bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosunków między pracodawcą a pracownikiem, które państwa członkowskie stosują zgodnie z prawem krajowym, które nie narusza prawa wspólnotowego. Niniejsza dyrektywa nie ma również wpływu na przepisy państw członkowskich dotyczące zabezpieczenia społecznego.

7. Niniejsza dyrektywa nie narusza korzystania z praw podstawowych uznanych w państwach członkowskich oraz w prawie wspólnotowym. Nie narusza także prawa do negocjowania, zawierania i wdrażania umów zbiorowych oraz podejmowania akcji protestacyjnych, zgodnie z prawem i praktykami krajowymi zgodnymi z prawem wspólnotowym.

Artykuł 2

Zakres zastosowania

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do usług świadczonych przez usługodawców prowadzących przedsiębiorstwo w państwie członkowskim.
2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do następujących rodzajów działalności:
 - a) usług o charakterze nieekonomicznym świadczonych w interesie ogólnym;
 - b) usług finansowych, takich jak usługi w zakresie bankowości, działalności kredytowej, ubezpieczeń i reasekuracji, usług w zakresie emerytur pracowniczych lub indywidualnych, papierów wartościowych, funduszy inwestycyjnych, płatności oraz doradztwa inwestycyjnego – w tym usług wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2006/48/WE;
 - c) usług i sieci łączności elektronicznej oraz urządzeń i usług towarzyszących, w związku z zagadnieniami objętymi dyrektywami 2002/19/WE, 2002/20/WE, 2002/21/WE, 2002/22/WE i 2002/58/WE;
 - d) usług w dziedzinie transportu, w tym usług portowych, objętych postanowieniami tytułu V Traktatu;
 - e) usług agencji pracy tymczasowej;

- f) usług zdrowotnych niezależnie od tego czy są one świadczone w placówkach opieki zdrowotnej, jak również niezależnie od sposobu ich zorganizowania i finansowania na poziomie krajowym oraz tego czy są to usługi publiczne czy prywatne;
- g) usług audiowizualnych, w tym usług kinematograficznych, niezależnie od sposobu ich produkcji, dystrybucji i transmisji, a także rozpowszechniania radiowego;
- h) działalności hazardowej ze stawkami pieniężnymi w grach losowych, włącznie z loterią, grami hazardowymi w kasynach i zakładami wzajemnymi;
- i) działań, które są związane z wykonywaniem władzy publicznej zgodnie z art. 45 Traktatu;
- j) usług społecznych świadczonych przez usługodawców upoważnionych do tego przez państwo lub organizacje charytatywne uznane za takie przez państwo, związane z budownictwem socjalnym, opieką nad dziećmi oraz pomocą rodzinom i osobom będącym stale lub tymczasowo w potrzebie;
- k) usług ochrony osobistej;
- l) usług świadczonych przez notariuszy i komorników powołanych na mocy aktu urzędowego.

3. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania w dziedzinie podatków.

Artykuł 3

Powiązania z innymi przepisami prawa wspólnotowego

1. W przypadku kolizji między przepisami niniejszej dyrektywy i innym wspólnotowym aktem prawnym regulującym specyficzne aspekty podejmowania i prowadzenia działalności usługowej w określonych dziedzinach lub w ramach określonych zawodów, pierwszeństwo mają przepisy innych wspólnotowych aktów prawnych i to one stosowane są do tych określonych dziedzin lub zawodów. Obejmuje to:
 - a) dyrektywę 96/71/WE;
 - b) rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71;
 - c) dyrektywę Rady 89/552/EWG z dnia 3 października 1989 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich, dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej¹;
 - d) dyrektywę 2005/36/WE.
2. Niniejsza dyrektywa nie dotyczy zasad międzynarodowego prawa prywatnego, a zwłaszcza zasad regulujących prawo mające zastosowanie do zobowiązań umownych i pozaumownych, także tych, które gwarantują, że konsumenci będą korzystać z ochrony przyznanej im na mocy zasad ochrony konsumentów określonych w przepisach dotyczących konsumentów obowiązujących w ich państwie członkowskim.

¹ Dz.U. L 298 z 17.10.1989 str. 23. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 97/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 202 z 30.7.1997, str. 60).

3. Państwa członkowskie stosują przepisy niniejszej dyrektywy zgodnie z postanowieniami Traktatu dotyczącymi prawa przedsiębiorczości i swobodnego przepływu usług.

Artykuł 4

Definicje

Na użytek niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 1) „usługa” oznacza wszelką działalność gospodarczą prowadzoną na własny rachunek, zwykle świadczoną za wynagrodzeniem, zgodnie z art. 50 Traktatu;
- 2) „usługodawca” oznacza każdą osobę fizyczną będącą obywatelem państwa członkowskiego lub każdą osobę prawną, o której mowa w art. 48 Traktatu, prowadzącą przedsiębiorstwo w państwie członkowskim, która oferuje lub świadczy usługę;
- 3) „usługobiorca” oznacza każdą osobę fizyczną będącą obywatelem państwa członkowskiego lub korzystającą z praw przyznanych jej na mocy wspólnotowych aktów prawnych albo każdą osobę prawną, o której mowa w art. 48 Traktatu, prowadzącą przedsiębiorstwo w państwie członkowskim, która do celów zawodowych lub pozazawodowych, korzysta z usługi bądź pragnie z niej skorzystać;
- 4) „państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa” oznacza państwo członkowskie, na terytorium którego usługodawca prowadzi przedsiębiorstwo;
- 5) „prowadzenie przedsiębiorstwa” oznacza rzeczywiste prowadzenie działalności gospodarczej zgodnie z postanowieniami art. 43 Traktatu, przez czas nieokreślony, przy wykorzystaniu stałej infrastruktury, poprzez którą działalność polegająca na świadczeniu usług jest rzeczywiście prowadzona;

- 6) „system zezwoleń” oznacza każdą procedurę, zgodnie z którą od usługodawcy lub usługobiorcy faktycznie wymaga się podjęcia kroków w celu uzyskania od właściwego organu formalnej lub dorozumianej decyzji dotyczącej podjęcia lub prowadzenia działalności usługowej;
- 7) „wymóg” oznacza wszelkie zobowiązanie, zakaz, warunek lub ograniczenie przewidziane w przepisach ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych państw członkowskich lub wynikające z orzecznictwa, praktyki administracyjnej lub zasad stosowanych przez zrzeszenia zawodowe, lub też wspólnych zasad stowarzyszeń zawodowych lub innych organizacji zawodowych, przyjętych w ramach korzystania przez nie z ich autonomii prawnej; zasady ustanowione na mocy układów zbiorowych wynegocjowanych przez partnerów społecznych nie są uznawane za wymogi w rozumieniu niniejszej dyrektywy;
- 8) „nadrzędny interes publiczny” oznacza względy określone jako takie w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości i obejmuje: porządek publiczny, bezpieczeństwo publiczne, ochronę publiczną, zdrowie publiczne, utrzymanie równowagi finansowej systemu zabezpieczenia społecznego, ochronę konsumentów, usługobiorców i pracowników, uczciwość w transakcjach handlowych, zwalczanie nadużyć, ochronę środowiska naturalnego i środowiska miejskiego, zdrowie zwierząt, własność intelektualną, ochronę narodowego dziedzictwa historycznego i artystycznego, cele polityki społecznej i kulturalnej;

- 9) „właściwy organ” oznacza każdą instytucję lub organ, które w państwie członkowskim pełnią rolę nadzorczą lub regulacyjną w odniesieniu do działalności usługowej, w tym w szczególności organy administracyjne, łącznie z sądami występujące w charakterze organów administracyjnych, zrzeszenia zawodowe oraz stowarzyszenia lub inne organizacje zawodowe, które w ramach przyznanej im autonomii prawnej wspólnie regulują podejmowanie lub prowadzenie działalności usługowej;
- 10) „państwo członkowskie, w którym usługa jest świadczona” oznacza państwo członkowskie, w którym usługa jest świadczona przez usługodawcę prowadzącego przedsiębiorstwo w innym państwie członkowskim;
- 11) „zawód regulowany” oznacza działalność zawodową lub zbiór działalności zawodowych, określonych w art. 3 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2005/36/WE;
- 12) „informacja handlowa” oznacza każdą formę informacji mającej na celu promowanie, bezpośrednio lub pośrednio, towarów, usług lub wizerunku przedsiębiorstwa, organizacji lub osoby prowadzącej działalność handlową, przemysłową lub rzemieślniczą albo osoby wykonującej zawód regulowany. Następujące informacje same w sobie nie stanowią informacji handlowych:
- a) informacje umożliwiające bezpośredni dostęp do działalności przedsiębiorstwa, organizacji lub osoby, w szczególności nazwa domeny internetowej lub adres poczty elektronicznej;
 - b) informacje odnoszące się do towarów, usług lub wizerunku przedsiębiorstwa, organizacji lub osoby, opracowywane w sposób niezależny, w szczególności jeżeli są one udzielane bez wynagrodzenia.

Rozdział II

Uproszczenie procedur administracyjnych

Artykuł 5

Uproszczenie procedur

1. Państwa członkowskie analizują procedury i formalności dotyczące podejmowania i prowadzenia działalności usługowej. W przypadku gdy procedury i formalności poddawane analizie na mocy niniejszego ustępu nie są wystarczająco proste, państwa członkowskie upraszczają je.
2. Komisja może wprowadzić ujednolicone formularze na poziomie wspólnotowym, zgodnie z procedurą określoną w art. 40 ust. 2. Formularze te stanowią odpowiedniki certyfikatów, zaświadczeń lub jakichkolwiek innych dokumentów wymaganych od usługodawcy.
3. W przypadkach, w których państwa członkowskie wymagają, aby usługodawca lub usługobiorca dostarczył certyfikat, zaświadczenie lub jakikolwiek inny dokument potwierdzający spełnienie wymogu, przyjmują one każdy dokument z innego państwa członkowskiego, który służy podobnemu celowi lub z którego jasno wynika, że dany wymóg został spełniony. Nie mogą one wymagać przedłożenia dokumentu z innego państwa członkowskiego w oryginale ani w formie poświadczonej kopii lub poświadczonego tłumaczenia, chyba że jest to przewidziane w innych przepisach wspólnotowych lub jeśli taki wymóg jest uzasadniony nadrzędnym interesem publicznym, w tym względami porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego.

Pierwszy akapit nie ogranicza prawa państw członkowskich do żądania niepoświadczonych tłumaczeń dokumentów na jeden z ich języków urzędowych.

4. Ust. 3 nie ma zastosowania do dokumentów, o których mowa w art. 7 ust. 2 i art. 50 dyrektywy 2005/36/WE, w art. 45 ust. 3, art. 46, 49 i 50 dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi¹, w art. 3 ust. 2 dyrektywy 98/5/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. mającej na celu ułatwienie stałego wykonywania zawodu prawnika w Państwie Członkowskim innym niż państwo uzyskania kwalifikacji zawodowych², w pierwszej dyrektywie Rady 68/151/EWG z dnia 9 marca 1968 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w Państwach Członkowskich od spółek w rozumieniu art. 58 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności w całej Wspólnocie, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno wspólników jak i osób trzecich³ oraz w jedenastej dyrektywie Rady 89/666/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. dotyczącej wymogów ujawniania informacji odnośnie do oddziałów utworzonych w Państwie Członkowskim przez niektóre rodzaje spółek podlegające prawu innego państwa⁴.

¹ Dz.U. L 134 z 30.4.2004, str. 114. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2083/2005 (Dz.U. L 333 z 20.12.2005, str. 28).

² Dz.U. L 77 z 14.3.1998, str. 36. Dyrektywa zmieniona aktem przystąpienia z 2003 r.

³ Dz.U. L 65 z 14.3.1968, str. 8. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2003/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 221 z 4.9.2003, str. 13).

⁴ Dz.U. L 395 z 30.12.1989, str. 36.

Artykuł 6

Pojedyncze punkty kontaktowe

1. Państwa członkowskie zapewniają usługodawcom możliwość dopełnienia następujących procedur i formalności poprzez pojedyncze punkty kontaktowe:
 - a) wszelkie procedury i formalności konieczne do podjęcia działalności usługowej przez usługodawcę, w szczególności wszelkie oświadczenia, notyfikacje lub wnioski niezbędne w celu uzyskania od właściwych organów zezwolenia, w tym wnioski o wpis do rejestru, wykazu bądź bazy danych lub wnioski o rejestrację w zrzeszeniach lub stowarzyszeniach zawodowych;
 - b) wszelkie wnioski o uzyskanie zezwolenia niezbędnego do prowadzenia przez usługodawcę działalności usługowej.
2. Utworzenie pojedynczych punktów kontaktowych nie wpływa na podział obowiązków i kompetencji pomiędzy organami w systemach krajowych.

Artykuł 7
Prawo do informacji

1. Państwa członkowskie zapewniają usługodawcom i usługobiorcom łatwy dostęp do następujących informacji poprzez pojedyncze punkty kontaktowe:
 - a) wymogi mające zastosowanie do usługodawców prowadzących przedsiębiorstwo na terytorium tych państw, w szczególności wymogi dotyczące procedur i formalności, jakich należy dopełnić w celu podjęcia i prowadzenia działalności usługowej;
 - b) dane kontaktowe właściwych organów umożliwiające bezpośredni kontakt z nimi, wraz ze szczegółowymi informacjami na temat organów odpowiedzialnych za kwestie dotyczące prowadzenia działalności usługowej;
 - c) sposoby i warunki dostępu do rejestrów publicznych i baz danych dotyczących usługodawców i usług;
 - d) ogólnie dostępne środki prawne w przypadku sporu między właściwymi organami a usługodawcą lub usługobiorcą lub między usługodawcą a usługobiorcą albo pomiędzy usługodawcami;
 - e) dane kontaktowe stowarzyszeń lub organizacji, innych niż właściwe organy, które mogą udzielić praktycznej pomocy usługodawcom lub usługobiorcom.

2. Państwa członkowskie zapewniają usługodawcom i usługobiorcom, na ich wniosek, możliwość skorzystania z pomocy właściwych organów polegającej na udzieleniu informacji na temat sposobu, w jaki wymogi, o których mowa w ust. 1 lit. a), są na ogół interpretowane i stosowane. W stosownych przypadkach, wskazówki te obejmują przewodnik objaśniający krok po kroku przebieg procedury. Informacje przekazywane są prostym i zrozumiałym językiem.
3. Państwa członkowskie zapewniają, aby informacje i pomoc, o których mowa w ust. 1 i 2, były udzielane w sposób jasny i jednoznaczny, były łatwo dostępne na odległość oraz drogą elektroniczną a także by były uaktualniane.
4. Państwa członkowskie zapewniają, aby pojedyncze punkty kontaktowe oraz właściwe organy odpowiadały możliwie najszybciej na wszelkie wnioski o informacje lub pomoc określone w ust. 1 i 2, a w przypadkach, gdy wnioski te są błędne bądź nieuzasadnione, niezwłocznie informowały o tym fakcie wnioskodawcę.
5. Państwa członkowskie i Komisja podejmują działania towarzyszące, aby zachęcić pojedyncze punkty kontaktowe do udostępniania informacji przewidzianych w niniejszym artykule w innych językach Wspólnoty. Nie ma to wpływu na przepisy państw członkowskich dotyczące stosowania języków.
6. Obowiązek właściwych organów dotyczący udzielania pomocy usługodawcom i usługobiorcom nie obejmuje zobowiązania do udzielania przez te organy porad prawnych w indywidualnych sprawach, lecz dotyczy wyłącznie ogólnych informacji na temat sposobu, w jaki wymogi są zazwyczaj interpretowane lub stosowane.

Artykuł 8

Procedury realizowane drogą elektroniczną

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby wszelkie procedury i formalności dotyczące podejmowania i prowadzenia działalności usługowej były łatwe do wypełnienia na odległość oraz drogą elektroniczną, poprzez odpowiedni pojedynczy punkt kontaktowy i w odpowiednich właściwych organach.
2. Ust. 1 nie ma zastosowania do inspekcji lokalu, w którym świadczona jest usługa, lub kontroli sprzętu wykorzystywanego przez usługodawcę, lub do fizycznego sprawdzenia możliwości wykonania usługi przez usługodawcę, lub osobistej uczciwości usługodawcy lub jego personelu.
3. Zgodnie z procedurą określoną w art. 40 ust. 2, Komisja przyjmuje szczegółowe przepisy wykonawcze dotyczące ust. 1 niniejszego artykułu w celu ułatwienia interoperacyjności systemów informacyjnych oraz korzystania procedur realizowanych drogą elektroniczną między państwami członkowskimi, uwzględniając wspólne normy opracowane na poziomie wspólnotowym.

Rozdział III

Swoboda przedsiębiorczości dla usługodawców

SEKCJA 1

ZEZWOLENIA

Artykuł 9

Systemy zezwoleń

1. Państwa członkowskie nie uzależniają możliwości podejmowania lub prowadzenia działalności usługowej od jakiegokolwiek systemu zezwoleń, chyba że spełnione są następujące warunki:
 - a) system zezwoleń nie dyskryminuje danego usługodawcy;
 - b) potrzeba wprowadzenia systemu zezwoleń jest uzasadniona nadrzędnym interesem publicznym;
 - c) wyznaczonego celu nie można osiągnąć za pomocą mniej restrykcyjnych środków, w szczególności z uwagi na fakt, iż kontrola następcza miałaby miejsce zbyt późno, by odnieść rzeczywisty skutek.

2. W sprawozdaniu, o którym mowa w art. 39 ust. 1, państwa członkowskie określają swoje systemy zezwoleń i uzasadniają zgodność tych systemów z ust. 1 niniejszego artykułu.

3. Przepisy niniejszej sekcji nie mają zastosowania do tych aspektów systemów zezwoleń, które są bezpośrednio lub pośrednio regulowane przez inne wspólnotowe akty prawne.

Artykuł 10

Warunki udzielenia zezwolenia

1. Systemy zezwoleń opierają się na kryteriach, które wykluczają możliwość korzystania przez właściwe organy z przyznanego im uznania w sposób arbitralny.
2. Kryteria określone w ust. 1 muszą być:
 - a) niedyskryminacyjne;
 - b) uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym;
 - c) proporcjonalne do danego celu związanego z interesem publicznym;
 - d) jasne i jednoznaczne;
 - e) obiektywne;
 - f) podane z wyprzedzeniem do publicznej wiadomości;
 - g) przejrzyste i łatwo dostępne.

3. Warunki udzielania zezwolenia na rozpoczęcie prowadzenia przedsiębiorstwa nie powielają wymogów ani kontroli, które są równoważne lub zasadniczo porównywalne w odniesieniu do celu, którym usługodawca podlega już w innym lub w tym samym państwie członkowskim. Punkty łącznikowe, o których mowa w art. 28 ust. 2 oraz usługodawca wspierają właściwe organy udzielając niezbędnych informacji dotyczących tych wymogów.
4. Zezwolenie zapewnia usługodawcy możliwość podjęcia lub prowadzenia działalności usługowej na całym terytorium danego państwa, także poprzez tworzenie agencji, spółek zależnych, oddziałów lub biur, z wyjątkiem przypadków, gdy zezwolenie dla każdego poszczególnego zakładu lub ograniczenie zezwolenia do pewnej części danego terytorium jest uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym.
5. Zezwolenia udziela się niezwłocznie po ustaleniu, że w świetle przeprowadzonego odpowiedniego badania, warunki udzielenia zezwolenia zostały spełnione.
6. Z wyjątkiem przypadków, gdy zezwolenie zostaje udzielone, każda decyzja właściwych organów, w tym odmowa lub wycofanie zezwolenia, zawiera pełne uzasadnienie i podlega zaskarżeniu do sądu lub innych instancji odwoławczych.
7. Niniejszy artykuł nie narusza podziału kompetencji na szczeblu lokalnym lub regionalnym pomiędzy wydającymi zezwolenia organami państwa członkowskiego.

Artykuł 11
Okres ważności zezwolenia

1. Zezwolenie jest udzielane usługodawcy na czas nieokreślony, z wyjątkiem przypadków gdy:
 - a) zezwolenie podlega automatycznemu odnowieniu lub też podlega jedynie obowiązkowi ciągłego spełniania wymogów;
 - b) liczba dostępnych zezwoleń jest ograniczona nadrzędnym interesem publicznym; lub
 - c) ograniczony okres ważności zezwolenia jest uzasadniony nadrzędnym interesem publicznym.
2. Ust. 1 nie dotyczy maksymalnego okresu, przed upływem którego usługodawca musi faktycznie rozpocząć swoją działalność po otrzymaniu zezwolenia.
3. Państwa członkowskie zobowiązują usługodawcę do informowania odpowiedniego pojedynczego punktu kontaktowego określonego w art. 6 o następujących zmianach:
 - a) utworzeniu spółek zależnych, których działalność podlega systemowi zezwoleń;
 - b) zmianach w jego sytuacji, w wyniku których warunki uzyskania zezwolenia nie są już spełniane.

4. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla możliwości wycofania przez państwa członkowskie zezwolenia, szczególnie w przypadkach, gdy warunki przyznania zezwolenia nie są już spełniane.

Artykuł 12

Wybór spośród kilku kandydatów

1. W przypadkach, w których liczba dostępnych zezwoleń na prowadzenie danej działalności jest ograniczona z uwagi na ograniczone zasoby naturalne lub możliwości techniczne, państwa członkowskie stosują procedurę wyboru spośród potencjalnych kandydatów, która w pełni zapewnia bezstronność i przejrzystość, w tym w szczególności odpowiednie podanie do wiadomości informacji na temat rozpoczęcia procedury, jej przeprowadzania i zakończenia.
2. W przypadkach określonych w ust. 1, udzielane zezwolenie ma odpowiedni ograniczony okres ważności i nie może podlegać automatycznemu odnowieniu, ani przyznawać jakichkolwiek innych korzyści usługodawcy, którego zezwolenie właśnie wygasło lub też jakiegokolwiek innej osobie mającej szczególne powiązania z tym usługodawcą.
3. Z zastrzeżeniem ust. 1 oraz art. 9 i 10, państwa członkowskie określając zasady procedury wyboru mogą brać pod uwagę względy dotyczące zdrowia publicznego, cele związane z polityką społeczną, względy zdrowia i bezpieczeństwa pracowników lub osób prowadzących działalność na własny rachunek, ochrony środowiska naturalnego, zachowania dziedzictwa kulturowego oraz inne względy nadrzędnego interesu publicznego, zgodnie z prawem wspólnotowym.

Artykuł 13

Procedury udzielania zezwoleń

1. Procedury i formalności związane z udzielaniem zezwoleń są przejrzyste, podawane do wiadomości publicznej z wyprzedzeniem i gwarantują wnioskodawcom, że ich wnioski będą rozpatrzone w sposób obiektywny i bezstronny.
2. Procedury i formalności związane z udzielaniem zezwoleń nie mają charakteru zniechęcającego usługodawców do prowadzenia działalności, nie są nadmiernie skomplikowane ani nie opóźniają świadczenia usług. Są one łatwo dostępne, a wszelkie opłaty, jakie mogą ponieść wnioskodawcy w związku z ich stosowaniem, są rozsądne i proporcjonalne do kosztu danych procedur udzielania zezwoleń oraz nie przekraczają kosztów tych procedur.
3. Procedury i formalności związane z udzielaniem zezwoleń zapewniają, że wnioski zostaną rozpatrzone możliwie najszybciej, a w każdym razie w rozsądnym terminie, który jest ustalany i podawany z wyprzedzeniem do wiadomości publicznej. Termin przewidziany na rozpatrzenie wniosków zaczyna biec dopiero od momentu przedłożenia całej dokumentacji. Ze względu na złożoność sprawy właściwe organy mogą jednokrotnie przedłużyć ten termin, o określony czas. Przedłużenie terminu i jego długość są należycie uzasadniane, a wnioskodawca jest o tym informowany przed upływem pierwotnego terminu.
4. W przypadku nieotrzymania odpowiedzi w terminie ustalonym lub przedłużonym zgodnie z ust. 3, uznaje się, że zezwolenie zostało udzielone. Odmienne postanowienia, mogą być stosowane, gdy jest to uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym, w tym uzasadnionym interesem stron trzecich.

5. Przyjęcie każdego wniosku o wydanie zezwolenia jest niezwłocznie potwierdzane. Potwierdzenie przyjęcia musi określać:
- a) termin, o którym mowa w ust. 3;
 - b) dostępne środki prawne;
 - c) w stosownych przypadkach, oświadczenie, że w przypadku braku odpowiedzi w określonym terminie uznaje się, że zezwolenie zostało udzielone.
6. W przypadku gdy wniosek jest niekompletny, wnioskodawcę informuje się niezwłocznie o potrzebie przedłożenia dodatkowej dokumentacji, jak również o możliwych skutkach w odniesieniu do terminu, o którym mowa w ust. 3.
7. W przypadku odrzucenia wniosku z powodu jego niezgodności z wymaganymi procedurami lub wymogami formalnymi, wnioskodawca jest o tym niezwłocznie informowany.

SEKCJA 2
WYMOGI ZAKAZANE LUB PODLEGAJĄCE OCENIE

Artykuł 14
Wymogi zakazane

Państwa członkowskie nie uzależniają możliwości podejmowania lub prowadzenia działalności usługowej na ich terytorium od spełnienia któregośkolwiek z następujących wymogów:

- 1) wymogi dyskryminujące bezpośrednio lub pośrednio ze względu na przynależność państwową lub, w przypadku spółek, położenie statutowej siedziby, a w szczególności:
 - a) wymogi związane z przynależnością państwową usługodawcy, jego personelu, wspólników lub członków zarządu albo organów nadzorczych usługodawcy;
 - b) wymóg, by usługodawca, jego personel, wspólnicy lub członkowie zarządu albo organów nadzorczych usługodawcy posiadali miejsce zamieszkania na danym terytorium;
- 2) zakaz prowadzenia przedsiębiorstwa w więcej niż jednym państwie członkowskim, wpisu do rejestru, lub przynależności do zrzeszeń albo stowarzyszeń zawodowych więcej niż jednego państwa członkowskiego;

- 3) ograniczenia swobody usługodawcy do dokonania wyboru między prowadzeniem przedsiębiorstwa głównego i dodatkowego, w szczególności zobowiązanie usługodawcy do prowadzenia głównego przedsiębiorstwa na ich terytorium lub ograniczenia swobody wyboru pomiędzy prowadzeniem przedsiębiorstwa w formie agencji, oddziału albo spółki zależnej;
- 4) warunek wzajemności z państwem członkowskim, w którym usługodawca prowadzi już przedsiębiorstwo, z wyjątkiem warunku wzajemności przewidzianego we wspólnotowych aktach prawnych dotyczących energii;
- 5) stosowanie w poszczególnych przypadkach testu ekonomicznego uzależniającego udzielenie zezwolenia od udowodnienia istnienia potrzeby ekonomicznej lub popytu rynkowego, oceny potencjalnych bądź bieżących skutków ekonomicznych działalności, lub oceny stosowności działalności w odniesieniu do celów planowania ekonomicznego ustanowionych przez właściwe organy; zakaz ten nie dotyczy wymogów wynikających z planowania, które nie realizują celów gospodarczych, ale służą nadrzędnemu interesowi publicznemu;
- 6) bezpośrednie lub pośrednie uczestnictwo konkurencyjnych podmiotów, w tym w organów konsultacyjnych, w procedurze udzielania zezwoleń lub wydawania innych decyzji przez właściwe organy, z wyjątkiem zrzeszeń i stowarzyszeń zawodowych lub innych organizacji wykonujących zadania właściwych organów; zakaz ten nie dotyczy zasięgania opinii takich organizacji jak izby handlowe lub partnerzy społeczni w sprawach innych niż indywidualne wnioski o wydanie zezwolenia, ani szerokich konsultacji społecznych;

- 7) obowiązek przedstawienia gwarancji finansowej lub uczestniczenia w takiej gwarancji, albo wykupienia ubezpieczenia od usługodawcy lub podmiotu prowadzącego przedsiębiorstwo na ich terytorium. Powyższe nie ma wpływu na możliwość wymagania przez państwa członkowskie ubezpieczeń lub gwarancji finansowych, ani na wymogi dotyczące uczestnictwa w zbiorowym funduszu odszkodowawczym, na przykład dla członków zrzeszeń i organizacji zawodowych;
- 8) obowiązek wstępnej rejestracji na ich terytorium przez określony okres lub uprzedniego prowadzenia działalności na ich terytorium przez określony okres.

Artykuł 15

Wymogi podlegające ocenie

1. Państwa członkowskie sprawdzają, czy ich systemy prawne przewidują którykolwiek z wymogów wymienionych w ust. 2 oraz zapewniają zgodność takich wymogów z warunkami określonymi w ust. 3. Państwa członkowskie dostosowują swoje przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne w taki sposób, by były one zgodne z tymi warunkami.
2. Państwa członkowskie sprawdzają, czy w ramach ich systemu prawnego podejmowanie lub prowadzenie działalności usługowej jest uzależnione od spełnienia któregośkolwiek z następujących niedyskryminacyjnych wymogów:
 - a) ilościowe lub terytorialne ograniczenia zwłaszcza w postaci limitów ustalonych w związku z liczbą ludności lub minimalną odległością geograficzną pomiędzy usługodawcami;

- b) obowiązek przyjęcia przez usługodawcę określonej formy prawnej;
- c) wymogi dotyczące własności udziałów lub akcji w spółce;
- d) wymogi inne niż dotyczące kwestii objętych dyrektywą 2005/36/WE lub przewidziane w innych wspólnotowych aktach prawnych, które zastrzegają możliwość podjęcia działalności usługowej dla wybranych usługodawców z uwagi na szczególny charakter działalności;
- e) zakaz posiadania więcej niż jednego przedsiębiorstwa na terytorium tego samego państwa;
- f) wymogi określające minimalną liczbę pracowników;
- g) określone minimalne lub maksymalne taryfy, do których usługodawca musi się stosować;
- h) zobowiązanie usługodawcy, aby wraz ze świadczoną przez niego usługą wykonywał też inne szczególne usługi.

3. Państwa członkowskie sprawdzają, czy wymogi określone w ust. 2 spełniają następujące warunki:

- a) niedyskryminacja: wymogi nie mogą prowadzić do bezpośredniej lub pośredniej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową lub, w przypadku spółek, ze względu na miejsce statutowej siedziby;

- b) konieczność: wymogi muszą być uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym;
 - c) proporcjonalność: wymogi muszą być odpowiednie dla zapewnienia osiągnięcia wyznaczonego celu i nie mogą wykraczać poza to, co niezbędne do osiągnięcia tego celu; nie może istnieć możliwość zastąpienia tych wymogów innymi, mniej restrykcyjnymi środkami, za pomocą których można osiągnąć ten sam skutek.
4. Ust. 1, 2 i 3 mają zastosowanie do prawodawstwa w dziedzinie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, jedynie w sytuacji gdy stosowanie tych ustępów nie zakłóca wykonywania, pod względem prawnym lub w rzeczywistości, określonego, przypisanego im zadania.
5. W sprawozdaniu z wzajemnej oceny, o którym mowa w art. 39 ust. 1 państwa członkowskie określają:
- a) wymogi, jakie mają zamiar utrzymać wraz z uzasadnieniem spełniania przez nie warunków określonych w ust. 3;
 - b) wymogi, które zostały zniesione bądź złagodzone.
6. Od ... * państwa członkowskie nie wprowadzają nowych wymogów tego rodzaju, które zostały wyszczególnione w ust. 2, chyba że wymóg taki spełnia warunki określone w ust. 3.

* Data wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

7. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o wszelkich nowych przepisach ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych, które ustanawiają wymogi, o których mowa w ust. 6, oraz o przyczynach wprowadzenia takich wymogów. Komisja informuje inne państwa członkowskie o takich przepisach. Powiadomienie takie nie stanowi przeszkody w przyjęciu tych przepisów przez państwa członkowskie.

W ciągu 3 miesięcy od daty wpływu powiadomienia Komisja bada zgodność wszelkich nowych wymogów z prawem wspólnotowym, a w odpowiednich przypadkach podejmuje decyzję wzywającą dane państwo członkowskie do odstąpienia od ich przyjęcia lub do ich uchylecia.

Powiadomienie dotyczące projektu aktu krajowego zgodnie z dyrektywą 98/43/WE stanowi wypełnienie obowiązku powiadomienia przewidzianego w niniejszej dyrektywie.

Rozdział IV

Swobodny przepływ usług

SEKCJA 1

SWOBODA ŚWIADCZENIA USŁUG I OKREŚLONE ODSTĘPSTWA

Artykuł 16

Swoboda świadczenia usług

1. Państwa członkowskie uznają prawo usługodawców do świadczenia usług w państwie członkowskim innym niż to, w którym prowadzą oni przedsiębiorstwo.

Państwo członkowskie, w którym świadczona jest usługa, zapewnia możliwość swobodnego podjęcia i prowadzenia działalności usługowej na swoim terytorium.

Państwa członkowskie nie uzależniają możliwości podejmowania lub prowadzenia działalności usługowej na ich terytorium od spełnienia wymogów sprzecznych z następującymi zasadami:

- a) niedyskryminacja: wymóg nie może ani bezpośrednio, ani pośrednio dyskryminować ze względu na przynależność państwową, lub w przypadku osób prawnych ze względu na państwo członkowskie, w którym prowadzą przedsiębiorstwo;
- b) konieczność: wymóg musi być uzasadniony względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego, zdrowia publicznego lub ochrony środowiska naturalnego;

- c) proporcjonalność: wymóg musi być odpowiedni dla osiągnięcia wyznaczonego celu i nie może wykraczać poza to, co niezbędne do jego osiągnięcia.

2. Państwa członkowskie nie mogą ograniczać swobody świadczenia usług przez usługodawcę prowadzącego przedsiębiorstwo w innym państwie członkowskim, poprzez nałożenie któregokolwiek z następujących wymogów:

- a) obowiązek prowadzenia przez usługodawcę przedsiębiorstwa na ich terytorium;
- b) obowiązek uzyskania przez usługodawcę zezwolenia od ich właściwych organów, w tym wpisu do rejestru lub rejestracji w zrzeszeniu lub stowarzyszeniu zawodowym na ich terytorium, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w niniejszej dyrektywie lub innych aktach prawa wspólnotowego;
- c) zakaz tworzenia przez usługodawcę określonej formy lub rodzaju infrastruktury na ich terytorium, w tym biura lub kancelarii, które są usługodawcy potrzebne w celu świadczenia danych usług;
- d) stosowanie szczególnych uzgodnień umownych między usługodawcą a usługobiorcą, które zapobiegają świadczeniu usług przez osoby prowadzące działalność na własny rachunek lub takie świadczenie ograniczają;
- e) obowiązek posiadania przez usługodawcę dokumentu tożsamości wydanego przez właściwe organy, dotyczącego prowadzenia działalności usługowej;
- f) wymogi, z wyjątkiem tych, które są konieczne do ochrony zdrowia i bezpieczeństwa w pracy, wpływające na używanie sprzętu i materiałów stanowiących integralną część świadczonej usługi;
- g) ograniczenia swobody świadczenia usług określone w art. 19.

3. Przepisy niniejszego artykułu nie stanowią przeszkody dla państwa członkowskiego, do którego usługodawca udaje się w celu świadczenia usługi, do nałożenia wymogów w odniesieniu do świadczenia działalności usługowej, gdy są one uzasadnione względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego, zdrowia publicznego lub ochrony środowiska naturalnego, zgodnie z ust. 1. Ponadto przepisy te nie stanowią również przeszkody dla tego państwa członkowskiego w stosowaniu, zgodnie z prawem wspólnotowym, własnych zasad dotyczących warunków zatrudnienia, w tym zasad określonych w układach zbiorowych.
4. W terminie do ...^{*}, Komisja, po konsultacjach z państwami członkowskimi i partnerami społecznymi na szczeblu wspólnotowym, przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące stosowania niniejszego artykułu, w którym rozważy potrzebę zaproponowania działań harmonizacyjnych w odniesieniu do rodzajów działalności usługowej objętych niniejszą dyrektywą.

Artykuł 17

Dodatkowe odstępstwa od swobody świadczenia usług

Artykuł 16 nie ma zastosowania do:

- 1) usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym w innym państwie członkowskim, między innymi:
 - a) w sektorze pocztowym - usług objętych dyrektywą 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług¹;
 - b) w sektorze energii elektrycznej - usług objętych dyrektywą 2003/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej²;

* Pięć lat od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

¹ Dz.U. L 15 z 21.1.1998, str. 14. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, str. 1).

² Dz.U. L 176 z 15.7.2003, str. 37. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą Rady 2004/85/WE (Dz.U. L 236 z 7.7.2004, str. 10).

- c) w sektorze gazu ziemnego - usług objętych dyrektywą 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego¹;
 - d) usług dystrybucji i dostaw wody oraz usług oczyszczania ścieków;
 - e) gospodarki odpadami;
- 2) zagadnień objętych dyrektywą 96/71/WE;
 - 3) zagadnień objętych dyrektywą 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych²;
 - 4) zagadnień objętych dyrektywą Rady 77/249/EWG z dnia 22 marca 1977 r. mającą na celu ułatwienie skutecznego korzystania przez prawników ze swobody świadczenia usług³;
 - 5) działalności w zakresie sądowej windykacji należności;
 - 6) zagadnień objętych przepisami tytułu II dyrektywy 2005/36/WE wraz z wymogami państw członkowskich, w których usługi są świadczone, które zastrzegają daną działalność dla przedstawicieli konkretnego zawodu;

¹ Dz.U. L 176 z 15.7.2003, str. 57.

² Dz.U. L 281 z 23.11.1995, str. 31. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003.

³ Dz.U. L 78 z 26.3.1977, str. 17. Dyrektywa ostatnio zmieniona aktem przystąpienia z 2003 r.

- 7) zagadnień objętych rozporządzeniem Rady (EWG) nr 1408/71;
- 8) w odniesieniu do formalności administracyjnych dotyczących swobodnego przepływu osób i ich miejsca zamieszkania, zagadnień objętych przepisami dyrektywy 2004/38/WE, która określa formalności administracyjne, jakich beneficjenci muszą dopełnić przed właściwymi organami państwa członkowskiego, w którym świadczona jest usługa;
- 9) w odniesieniu do obywateli państw trzecich, którzy przenoszą się do innego państwa członkowskiego w związku ze świadczeniem usług, możliwości wymagania przez państwa członkowskie wizy lub zezwoleń na pobyt od obywateli państw trzecich nieobjętych systemem wzajemnego uznawania, o którym mowa w art. 21 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach¹ lub możliwości nakładania na obywateli państw trzecich przez państwa członkowskie obowiązku zgłaszania się do właściwych organów państwa członkowskiego, w którym świadczona jest usługa w momencie wjazdu lub po wjeździe;
- 10) w odniesieniu do przesyłania odpadów, zagadnień objętych rozporządzeniem Rady (EWG) nr 259/93 z dnia 1 lutego 1993 r. w sprawie nadzoru i kontroli przesyłania odpadów w obrębie, do Wspólnoty Europejskiej oraz poza jej obszar²;
- 11) prawa autorskiego, praw pokrewnych i praw objętych dyrektywą Rady 87/54/EWG z dnia 16 grudnia 1986 r. w sprawie ochrony prawnej topografii produktów półprzewodnikowych³ i dyrektywą 96/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie ochrony prawnej baz danych⁴, a także praw własności przemysłowej;
- 12) działań, do których ustawowo wymagany jest udział notariusza;
- 13) zagadnień objętych dyrektywą 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych⁵;

¹ Dz.U. L 239 z 22.9.2000, str. 19. Konwencja ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1160/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 191 z 22.7.2005, str. 18).

² Dz.U. L 30 z 6.2.1993, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2557/2001 (Dz.U. L 349 z 31.12.2001, str. 1).

³ Dz.U. L 24 z 27.1.1987, str. 36.

⁴ Dz.U. L 77 z 27.3.1996, str. 20.

⁵ Dz.U. L 157 z 9.6.2006, str. 87.

- 14) rejestracji pojazdów wziętych w leasing w innym państwie członkowskim;
- 15) przepisów odnoszących się do zobowiązań umownych i pozaumownych, w tym formy umów, określonych zgodnie z zasadami prawa prywatnego międzynarodowego.

Artykuł 18

Odstępstwa indywidualne

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 16 oraz wyłącznie w wyjątkowych okolicznościach, państwo członkowskie może podjąć wobec usługodawcy prowadzącego przedsiębiorstwo w innym państwie członkowskim środki dotyczące bezpieczeństwa usług.
2. Środki określone w ust. 1 można podjąć jedynie przy zachowaniu procedury wzajemnej pomocy ustanowionej w art. 35 i jeżeli spełnione są następujące warunki:
 - a) przepisy krajowe, zgodnie z którymi podjęto dany środek, nie zostały poddane harmonizacji wspólnotowej w dziedzinie bezpieczeństwa usług;
 - b) środki przewidują wyższy poziom ochrony usługobiorcy niż w przypadku, gdyby państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa przedsięwzięło środek zgodny z jego przepisami krajowymi;

- c) państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa nie podjęło żadnych środków lub podjęło środki niewystarczające w porównaniu ze środkami określonymi w art. 35 ust. 2;
 - d) środki są proporcjonalne.
3. Ust. 1 i 2 pozostają bez uszczerbku dla przepisów, ustanowionych we wspólnotowych aktach prawnych, które gwarantują swobodę świadczenia usług lub które pozwalają na stosowanie od nich odstępstw.

SEKCJA 2

PRAWA USŁUGOBIORCÓW

Artykuł 19

Ograniczenia zakazane

Państwa członkowskie nie mogą nakładać na usługobiorcę wymogów, które ograniczają korzystanie z usług dostarczanych przez usługodawcę prowadzącego przedsiębiorstwo w innym państwie członkowskim, a w szczególności następujących wymogów:

- a) obowiązku uzyskania od właściwych organów zezwolenia lub złożenia im oświadczenia;
- b) limitów wprowadzających dyskryminację w zakresie przyznawania pomocy finansowej ze względu na fakt, że usługodawca prowadzi przedsiębiorstwo w innym państwie członkowskim lub ze względu na położenie miejsca świadczenia usługi.

Artykuł 20

Niedyskryminacja

1. Państwa członkowskie zapewniają, że na usługobiorcę nie są nakładane dyskryminacyjne wymogi z uwagi na jego przynależność państwową lub miejsce zamieszkania.

2. Państwa członkowskie zapewniają, że ogólne warunki dostępu do usługi, udostępnione przez usługodawcę ogółowi ludności, nie zawierają dyskryminacyjnych postanowień dotyczących przynależności państwowej lub miejsca zamieszkania usługobiorcy, nie wykluczając jednak możliwości zachowania różnic w tych warunkach dostępu, które są bezpośrednio uzasadnione obiektywnymi kryteriami.

Artykuł 21

Pomoc dla usługobiorców

1. Państwa członkowskie zapewniają możliwość uzyskania przez usługobiorców w swoim państwie członkowskim zamieszkania następujących informacji:
- a) ogólnych informacji na temat wymogów mających zastosowanie w innych państwach członkowskich dotyczących podejmowania i prowadzenia działalności usługowej, w szczególności wymogów w zakresie ochrony konsumentów;
 - b) ogólnych informacji na temat środków prawnych w przypadku sporu między usługodawcą a usługobiorcą;
 - c) danych kontaktowych stowarzyszeń i organizacji, w tym ośrodków Sieci Europejskich Centrów Konsumentkich, które mogą udzielić praktycznej pomocy usługodawcom lub usługobiorcom.

W stosownych przypadkach właściwe organy udzielają prostych wskazówek co do sposobu postępowania. Informacje i pomoc powinny zostać udzielone w jasny i niebudzący wątpliwości sposób, powinny być uaktualniane i łatwo dostępne na odległość, również przy pomocy elektronicznych środków przekazu.

2. Państwa członkowskie mogą przekazywać odpowiedzialność za wykonanie zadania, o którym mowa w ust. 1, pojedynczym punktem kontaktowym lub innemu podmiotowi, takiemu jak ośrodek należący do Sieci Europejskich Centrów Konsumenckich, stowarzyszeniom konsumenckim lub Centrom Euro Info.

Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o nazwach i danych kontaktowych wyznaczonych podmiotów. Komisja przekazuje te informacje wszystkim państwom członkowskim.

3. Wypełniając wymogi określone w ust. 1 i 2 podmiot, do którego zwróci się usługobiorca, kontaktuje się w razie potrzeby z odpowiednim podmiotem danego państwa członkowskiego. Podmiot ten możliwie najszybciej przesyła wymagane informacje temu pierwszemu podmiotowi, który przekazuje je usługobiorcy. Państwa członkowskie zapewniają, by organy te udzielały sobie wzajemnej pomocy i ustanawiają wszelkie możliwe środki służące skutecznej współpracy. Państwa członkowskie wraz z Komisją ustanawiają praktyczne rozwiązania konieczne do wdrożenia ust. 1.
4. Zgodnie z procedurą określoną w art. 40 ust. 2, Komisja przyjmuje przepisy wykonawcze do ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu, określając techniczne mechanizmy wymiany informacji między organami różnych państw członkowskich, a w szczególności interoperacyjności systemów informacyjnych, z uwzględnieniem wspólnych standardów.

Rozdział V

Jakość usług

Artykuł 22

Informacje dotyczące usługodawców i ich usług

1. Państwa członkowskie zapewniają, że usługodawcy udostępniają usługobiorcy następujące informacje:
 - a) nazwę usługodawcy, informacje dotyczące jego statusu prawnego i formy prawnej, adres, pod którym prowadzi przedsiębiorstwo oraz informacje szczegółowe, dzięki którym można się z nim szybko skontaktować i bezpośrednio porozumieć, w odpowiednim przypadku, drogą elektroniczną;
 - b) w przypadku gdy usługodawca jest zarejestrowany w rejestrze przedsiębiorstw lub innym podobnym rejestrze publicznym, nazwę tego rejestru i numer, pod którym usługodawca jest zarejestrowany lub równoważne sposoby identyfikacji w tym rejestrze;
 - c) w przypadku gdy działalność podlega systemowi zezwoleń, dane szczegółowe dotyczące właściwych organów lub pojedynczego punktu kontaktowego;

- d) w przypadku gdy usługodawca prowadzi działalność podlegającą opodatkowaniu podatkiem VAT, numer identyfikacji podatkowej, o którym mowa w art. 22 ust. 1 szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw Państw Członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych — wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku¹;
- e) w przypadku zawodów regulowanych, wszelkie zrzeszenia zawodowe lub podobne instytucje, w których usługodawca jest zarejestrowany, tytuł zawodowy oraz państwo członkowskie, w którym przyznano ten tytuł;
- f) ewentualne ogólne warunki umów i klauzule umowne stosowane przez usługodawcę;
- g) informacje dotyczące ewentualnych stosowanych przez usługodawcę klauzul umownych dotyczących prawa właściwego dla umowy lub właściwości sądów;
- h) informacje dotyczące istnienia ewentualnych gwarancji posprzedażnych, które nie są wymagane ustawowo;
- i) cena usługi, jeżeli została ona wcześniej ustalona przez usługodawcę dla danego rodzaju usługi;
- j) główne cechy usługi, jeśli w sposób oczywisty nie wynikają kontekstu;
- k) ubezpieczenia i gwarancje, o których mowa w art. 23 ust. 1, w szczególności dane kontaktowe ubezpieczyciela lub gwaranta, oraz zasięg terytorialny.

¹ Dz.U. L 145 z 13.6.1977, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2006/18/WE (Dz.U. L 51 z 22.2.2006, str. 12).

2. Państwa członkowskie zapewniają, że informacje, o których mowa w ust. 1, są, zgodnie z preferencjami usługodawcy:
 - a) dostarczane przez usługodawcę z jego własnej inicjatywy;
 - b) łatwo dostępne dla usługobiorcy w miejscu, w którym świadczona jest usługa lub w którym zawierana jest umowa;
 - c) łatwo dostępne dla usługobiorcy w formie elektronicznej pod adresem dostarczanym przez usługodawcę;
 - d) zawarte we wszelkich dokumentach informacyjnych dostarczonych usługobiorcy przez usługodawcę, przedstawiających szczegółowy opis usług, które świadczy.

3. Państwa członkowskie zapewniają, że na wniosek usługobiorcy, usługodawcy dostarczają następujących informacji dodatkowych:
 - a) jeżeli cena nie została wcześniej ustalona przez usługodawcę dla danego rodzaju usługi, cenę usługi lub w przypadku, gdy nie ma możliwości podania dokładnej ceny, metodę obliczania ceny tak, aby usługobiorca mógł dokonać jej weryfikacji, lub odpowiednio szczegółowe oszacowanie;
 - b) w zakresie zawodów regulowanych, odniesienie do uregulowań dotyczących wykonywania zawodu mających zastosowanie w państwie członkowskim prowadzenia przedsiębiorstwa oraz sposób, w jaki można uzyskać dostęp do tych uregulowań;

- c) informacje dotyczące ich działalności wielodyscyplinarnej i spółek, które są bezpośrednio powiązane z daną usługą, a także środków podjętych w celu uniknięcia konfliktu interesów. Informacje te są zawarte we wszelkich dokumentach informacyjnych, w których usługodawcy podają szczegółowy opis swoich usług;
 - d) wszelkie kodeksy postępowania, którym podlega usługodawca oraz adres, pod którym można uzyskać dostęp do tych kodeksów drogą elektroniczną, określając dostępne wersje językowe;
 - e) w przypadku gdy usługodawca podlega kodeksowi postępowania, lub jest członkiem stowarzyszenia handlowego lub zrzeszenia zawodowego, które przewiduje odwołanie do pozasądowego rozstrzygnięcia sporów, informacje w tym zakresie. Usługodawca określa sposób, w jaki można uzyskać dostęp do szczegółowych informacji dotyczących charakterystyki i warunków korzystania z pozasądowego rozstrzygnięcia sporów.
4. Państwa członkowskie zapewniają, że informacje, które usługodawca musi dostarczyć zgodnie z przepisami niniejszego rozdziału są udostępniane lub przekazywane w sposób jasny i jednoznaczny oraz we właściwym czasie przed zawarciem umowy lub, w przypadku braku pisemnej umowy, przed świadczeniem usługi.
5. Wymogi dotyczące informacji określone w niniejszym rozdziale są wymogami dodatkowymi w stosunku do wymogów już przewidzianych w prawie wspólnotowym i nie pozbawiają państw członkowskich możliwości nakładania dodatkowych wymogów dotyczących informacji mających zastosowanie do usługodawców prowadzących przedsiębiorstwo na ich terytorium.

6. Komisja może, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 40 ust. 2, określić treść informacji, o których mowa w ust. 1 i 3 niniejszego artykułu zgodnie ze szczególnym charakterem niektórych działalności, a także może określić praktyczne sposoby wdrożenia ust. 2 niniejszego artykułu.

Artykuł 23

Ubezpieczenia i gwarancje od odpowiedzialności zawodowej

1. Państwa członkowskie mogą postanowić, że usługodawcy, których usługi stwarzają bezpośrednie i szczególne ryzyko dla zdrowia lub bezpieczeństwa usługobiorcy lub osoby trzeciej lub dla bezpieczeństwa finansowego usługobiorcy, przystąpią do ubezpieczenia od odpowiedzialności zawodowej odpowiedniego do charakteru i zakresu ryzyka lub zapewnią gwarancję lub podobne zabezpieczenie, równoważne lub zasadniczo porównywalne w odniesieniu do jej celu.
2. W przypadku gdy usługodawca rozpoczyna prowadzenie przedsiębiorstwa na terytorium państw członkowskich, nie mogą one wymagać od usługodawcy ubezpieczenia od odpowiedzialności zawodowej ani gwarancji, jeżeli jest on już objęty gwarancją, która jest równoważna, lub zasadniczo porównywalna w odniesieniu do celu oraz w odniesieniu do ochrony ubezpieczeniowej w zakresie ubezpieczonego ryzyka, sumy ubezpieczenia lub górnej granicy gwarancji oraz możliwych wyłączeń z ochrony ubezpieczeniowej, w innym państwie członkowskim, w którym usługodawca już prowadzi przedsiębiorstwo. Jeżeli równoważność jest jedynie częściowa, to państwa członkowskie mogą wymagać dodatkowej gwarancji, aby pokryła ona aspekty dotychczas nieuwzględnione.

W przypadku, gdy państwo członkowskie wymaga od usługodawców prowadzących przedsiębiorstwo na jego terytorium ubezpieczenia od odpowiedzialności zawodowej lub dostarczenia jakichkolwiek innych gwarancji, państwo to przyjmuje za wystarczające zaświadczenia o tego rodzaju ubezpieczeniu wydane przez instytucje kredytowe i ubezpieczeniowe prowadzące przedsiębiorstwo w innym państwie członkowskim.

3. Ust. 1 i 2 nie mają wpływu na ubezpieczenie zawodowe lub uzgodnienia dotyczące gwarancji przewidziane w innych wspólnotowych aktach prawnych.
4. W celu wykonania ust. 1 Komisja może, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 40 ust. 2 sporządzić wykaz usług charakteryzujących się cechami określonymi w ust. 1 niniejszego artykułu oraz określić wspólne kryteria definiowania, dla celów ubezpieczenia lub gwarancji, o których mowa w tym ustępie, tego co jest odpowiednie dla charakteru i zakresu danego ryzyka.
5. Na użytek niniejszego artykułu
 - „bezpośrednie i szczególne ryzyko” oznacza ryzyko wynikające bezpośrednio ze świadczenia usługi;
 - „zdrowie i bezpieczeństwo” oznacza, w odniesieniu do usługobiorcy lub osoby trzeciej zapobieganie śmierci lub poważnym obrażeniom ciała;
 - „bezpieczeństwo finansowe” oznacza, w odniesieniu do usługobiorcy, zapobieganie znaczącym stratom pieniężnym lub utracie wartości majątku;
 - „ubezpieczenie od odpowiedzialności zawodowej” oznacza ubezpieczenie wykupione przez usługodawcę na wypadek potencjalnej odpowiedzialności wobec usługobiorcy i, w odpowiednich przypadkach, stron trzecich związanej ze świadczeniem usługi.

Artykuł 24

Informacje handlowe dostarczane przez zawody regulowane

1. Państwa członkowskie znoszą wszelkie całkowite zakazy dotyczące informacji handlowych dostarczanych przez zawody regulowane.
2. Państwa członkowskie zapewniają zgodność informacji handlowych dostarczanych przez zawody regulowane, odnoszących się, w szczególności, do niezależności, godności i uczciwości zawodowej, a także do tajemnicy zawodowej z zasadami dotyczącymi wykonywania zawodu, zgodnie z prawem wspólnotowym, w sposób odpowiadający szczególnejmu charakterowi każdego zawodu. Zasady dotyczące wykonywania zawodu odnoszące się do informacji handlowych muszą być niedyskryminacyjne, uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym i proporcjonalne.

Artykuł 25

Działalność wielodyscyplinarna

1. Państwa członkowskie zapewniają, że na usługodawców nie nakłada się wymogów, które zobowiązują ich do prowadzenia wyłącznie danej działalności lub które ograniczają prowadzenie różnych rodzajów działalności wspólnie lub uczestniczenie w nich.

Jednakże takim wymogom mogą podlegać następujący usługodawcy:

- a) zawody regulowane, o ile jest to uzasadnione w celu zagwarantowania zgodności z uregulowaniami dotyczącymi etyki zawodowej i postępowania zawodowego, które są różne w zależności od szczególnej natury danego zawodu oraz o ile jest to niezbędne w celu zapewnienia ich niezależności i bezstronności;
- b) usługodawcy świadczący usługi w zakresie certyfikacji, akredytacji, monitorowania technicznego, badań lub prób, o ile jest to uzasadnione w celu zapewnienia ich niezależności i bezstronności.

2. W przypadku gdy wykonywanie działalności wielodyscyplinarnej przez usługodawców określonych w ust. 1 lit. a) i b) jest dozwolone, państwa członkowskie zapewniają, co następuje:

- a) zapobieganie konfliktom interesów i niezgodnościom pomiędzy niektórymi rodzajami działalności;
- b) zapewnienie niezależności i bezstronności wymaganej w przypadku niektórych rodzajów działalności;
- c) wzajemną zgodność uregulowań dotyczących etyki zawodowej i postępowania zawodowego w przypadku różnych rodzajów działalności, w szczególności w odniesieniu do zagadnień związanych z tajemnicą zawodową.

3. W sprawozdaniu, o którym mowa w art. 39 ust. 1, państwa członkowskie określają, którzy usługodawcy podlegają wymogom określonym w ust. 1 niniejszego artykułu, treść tych wymogów oraz przyczyny, dla których uważają je za uzasadnione.

Artykuł 26

Polityka w zakresie jakości usług

1. Państwa członkowskie, we współpracy z Komisją, podejmują środki towarzyszące, aby zachęcić usługodawców do podjęcia działania na zasadzie dobrowolnej w celu zapewnienia jakości świadczonych usług, w szczególności poprzez wykorzystanie jednej z niżej przedstawionych metod:
 - a) certyfikacja lub ocena ich działalności przez niezależne lub akredytowane organy;
 - b) sporządzanie własnej karty jakości lub stosowanie kart lub znaków jakości przyjętych przez zrzeszenia zawodowe na szczeblu wspólnotowym.
2. Państwa członkowskie zapewniają usługodawcom i usługobiorcom łatwy dostęp do informacji dotyczących znaczenia niektórych znaków i kryteriów stosowania znaków oraz innych oznaczeń jakości związanych z usługami.
3. Państwa członkowskie, we współpracy z Komisją, podejmują środki towarzyszące, aby zachęcić zrzeszenia zawodowe, jak również izby handlowe, stowarzyszenia rzemieślnicze i stowarzyszenia konsumenckie, działające na ich terytorium do współpracy na szczeblu wspólnotowym w celu wspierania jakości świadczonych usług, w szczególności poprzez ułatwienie oceny kompetencji usługodawcy.

4. Państwa członkowskie, we współpracy z Komisją, podejmują środki towarzyszące, aby wspierać opracowanie niezależnych ocen, dokonywanych zwłaszcza przez stowarzyszenia konsumenckie, w odniesieniu do jakości i wad świadczonych usług, a w szczególności opracowanie na szczeblu wspólnotowym prób lub badań porównawczych i przekazywanie wyników.
5. Państwa członkowskie, we współpracy z Komisją, wspierają opracowanie dobrowolnych standardów europejskich w celu ułatwienia zgodności między usługami świadczonymi przez usługodawców z różnych państw członkowskich, informacjami dla usługobiorcy oraz jakością świadczonej usługi.

Artykuł 27

Rozstrzygnięcie sporów

1. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania o charakterze ogólnym, aby zapewnić dostarczanie przez usługodawców danych kontaktowych, a w szczególności adresu pocztowego, numeru faksu lub adresu poczty elektronicznej i numeru telefonu, na który wszyscy usługobiorcy, w tym usługobiorcy mieszkający w innym państwie członkowskim, mogą przesłać skargę lub wniosek o udzielenie informacji na temat świadczonej usługi. Usługodawcy dostarczają swój oficjalny adres w przypadku, gdy nie jest on tożsamy z ich zwykle używanym adresem do korespondencji.

Państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania o charakterze ogólnym, aby zapewnić, że usługodawcy będą reagować na skargi, o których mowa w akapicie pierwszym, w najkrótszym możliwym terminie i dołożą wszelkich starań, aby znaleźć zadowalające rozwiązania.

2. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania o charakterze ogólnym, aby zapewnić, że usługodawcy są zobowiązani do wykazania zgodności z obowiązkami wymienionymi w niniejszej dyrektywie w zakresie dostarczania informacji oraz wykazania, że informacje są rzetelne.
3. W przypadku gdy do egzekucji orzeczenia sądowego wymagana jest gwarancja finansowa, państwa członkowskie uznają równoważne gwarancje złożone przez instytucję kredytową lub ubezpieczyciela prowadzącego przedsiębiorstwo w innym państwie członkowskim. Takie instytucje kredytowe muszą uzyskać zezwolenie w państwie członkowskim zgodnie z dyrektywą 2006/48/WE, a tacy ubezpieczyciele, odpowiednio, zgodnie z pierwszą dyrektywą Rady 73/239/EWG z dnia 24 lipca 1973 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do podejmowania i prowadzenia działalności w dziedzinie ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie¹ i dyrektywą 2002/83/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. dotyczącą ubezpieczeń na życie².
4. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania o charakterze ogólnym, aby zapewnić, że usługodawcy podlegający kodeksowi postępowania lub należący do stowarzyszenia handlowego lub zrzeszenia zawodowego, które przewiduje odwołanie do pozasądowych środków rozstrzygania sporów odpowiednio informują o tym usługobiorcę i podają tę informację na wszystkich dokumentach prezentujących szczegółowo ich usługi poprzez określenie w jaki sposób można uzyskać dostęp do szczegółowych informacji na temat charakterystyki i warunków stosowania takiego mechanizmu.

¹ Dz.U. L 228 z 16.8.1973, str. 3. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2005/68/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 323 z 9.12.2005, str. 1).

² Dz.U. L 345 z 19.12.2002, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2005/68/WE.

Rozdział VI

Współpraca administracyjna

Artykuł 28

Wzajemna pomoc - zobowiązania ogólne

1. Państwa członkowskie udzielają sobie wzajemnej pomocy i podejmują środki skutecznej współpracy w celu zapewnienia nadzoru nad usługodawcami i usługami przez nich świadczonymi.
2. Do celów niniejszego rozdziału, państwa członkowskie wyznaczają jeden lub więcej punktów łącznikowych, których dane kontaktowe są przekazywane innym państwom członkowskim i Komisji. Komisja publikuje i regularnie uaktualnia wykaz punktów łącznikowych.
3. Wnioski o informacje i wnioski o przeprowadzenie wszelkich kontroli, weryfikacji i dochodzeń zgodnie z niniejszym rozdziałem są należycie uzasadnione, w szczególności poprzez określenie powodu złożenia wniosku. Informacje podlegające wymianie wykorzystywane są tylko w odniesieniu do zagadnień określonych we wniosku.
4. W przypadku otrzymania wniosku o pomoc od właściwych organów w innym państwie członkowskim, państwa członkowskie zapewniają, że usługodawcy prowadzący przedsiębiorstwo na ich terytorium dostarczają ich właściwym organom wszelkich informacji potrzebnych do nadzoru nad ich działalnością zgodnie z ich przepisami krajowymi.

5. W przypadku wystąpienia trudności z realizacją wniosku o udzielenie informacji lub o przeprowadzenie kontroli, weryfikacji lub dochodzenia, dane państwo członkowskie niezwłocznie informuje o tym wnioskujące państwo członkowskie w celu znalezienia rozwiązania.
6. Państwa członkowskie dostarczają informacje, o które zwrócą się inne państwa członkowskie lub Komisja, drogą elektroniczną i w najkrótszym możliwym terminie.
7. Państwa członkowskie zapewniają, że z rejestrów, w których są wpisani usługodawcy i do których mogą mieć wgląd właściwe organy na ich terytorium, mogą również korzystać, na tych samych warunkach, równorzędne właściwe organy pozostałych państw członkowskich.
8. Państwa członkowskie przekazują Komisji informacje o przypadkach, w których inne państwa członkowskie nie realizują swoich zobowiązań w zakresie wzajemnej pomocy. W razie konieczności Komisja podejmuje odpowiednie kroki, włącznie z postępowaniem przewidzianym w art. 226 Traktatu aby zapewnić przestrzeganie przez dane państwa członkowskie ich zobowiązań w zakresie pomocy wzajemnej. Komisja okresowo informuje państwa członkowskie o stosowaniu przepisów dotyczących wzajemnej pomocy.

Artykuł 29

Wzajemna pomoc - Ogólne zobowiązania odnoszące się do państwa członkowskiego prowadzenia przedsiębiorstwa

1. W odniesieniu do usługodawców świadczących usługi w innym państwie członkowskim, państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa dostarcza informacje dotyczące usługodawców prowadzących przedsiębiorstwo na jego terytorium, jeżeli inne państwo członkowskie wnioskuje o to, a w szczególności potwierdza, że usługodawca prowadzi przedsiębiorstwo na terytorium tego państwa i, zgodnie z posiadanymi przez nie informacjami, nie prowadzi działalności w sposób niezgodny z prawem.
2. Państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa przeprowadza kontrole, weryfikacje i dochodzenia, o które zwraca się inne państwo członkowskie i informuje je o ich wynikach i, ewentualnie, o podjętych działaniach. Czyniąc to, właściwe organy działają w zakresie uprawnień przyznanych im w swoich państwach członkowskich. Właściwe organy mogą w każdym poszczególnym przypadku zdecydować o podjęciu najbardziej odpowiednich środków w celu realizacji wniosku innego państwa członkowskiego.
3. Państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa po uzyskaniu faktycznych informacji o postępowaniu lub konkretnych działaniach usługodawcy prowadzącym przedsiębiorstwo na jego terytorium, świadczącym usługi w innych państwach członkowskich, które, zgodnie z posiadanymi przez nie informacjami, mogą spowodować istotną szkodę dla zdrowia lub bezpieczeństwa osób lub dla środowiska naturalnego, powiadamia w możliwie najkrótszym terminie wszystkie pozostałe państwa członkowskie i Komisję.

Artykuł 30

Nadzór sprawowany przez państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa w przypadku tymczasowego przeniesienia się usługodawcy do innego państwa członkowskiego

1. W odniesieniu do przypadków nieobjętych art. 31 ust. 1, państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa zapewnia, że zgodność z jego wymogami jest nadzorowana zgodnie z uprawnieniami w zakresie nadzoru przewidzianymi w jego prawie krajowym, w szczególności poprzez środki nadzoru w miejscu prowadzenia przedsiębiorstwa przez usługodawcę.
2. Państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa nie zaprzestaje sprawowania nadzoru lub egzekwowania zgodności z przepisami na swoim terytorium, ze względu na fakt, że usługa była świadczona lub wyrządziła szkodę w innym państwie członkowskim.
3. Obowiązek określony w ust. 1 nie oznacza zobowiązania państwa członkowskiego prowadzenia przedsiębiorstwa do przeprowadzania weryfikacji i kontroli stanu faktycznego na terytorium państwa członkowskiego, w którym świadczona jest usługa. Takie weryfikacje i kontrole są przeprowadzane, na wniosek organów państwa członkowskiego prowadzenia przedsiębiorstwa, przez organy państwa członkowskiego, w którym usługodawca tymczasowo świadczy usługi, zgodnie z art. 31.

Artykuł 31

Nadzór sprawowany przez państwo członkowskie, w którym świadczona jest usługa w przypadku tymczasowego przeniesienia się usługodawcy

1. W odniesieniu do krajowych wymogów, które mogą zostać nałożone na mocy art. 16 lub 17, państwo członkowskie, w którym usługa jest świadczona, jest odpowiedzialne za nadzór nad działalnością usługodawcy na swoim terytorium. Zgodnie z prawem wspólnotowym, państwo członkowskie, w którym świadczona jest usługa:
 - a) podejmuje wszelkie środki konieczne do zapewnienia, aby usługodawcy spełnili te wymogi dotyczące podejmowania i prowadzenia działalności usługowej;
 - b) przeprowadza niezbędne kontrole, weryfikacje i dochodzenia w celu sprawowania nadzoru nad świadczoną usługą.

2. W odniesieniu do wymogów innych niż określone w ust. 1, w przypadku gdy usługodawca tymczasowo przenosi się do innego państwa członkowskiego w celu świadczenia usługi, nie prowadząc w nim przedsiębiorstwa, właściwe organy tego państwa członkowskiego uczestniczą w sprawowaniu nadzoru nad usługodawcą zgodnie z ust. 3 i 4.

3. Na wniosek państwa członkowskiego prowadzenia przedsiębiorstwa, właściwe organy państwa członkowskiego, w którym świadczona jest usługa, przeprowadzają kontrole, weryfikacje i dochodzenia niezbędne do zapewnienia skutecznego nadzoru przez państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa. Czyniąc to, właściwe organy działają w zakresie uprawnień przyznanych im w ich państwach członkowskich. Właściwe organy mogą w każdym poszczególnym przypadku zdecydować o podjęciu najbardziej odpowiednich środków w celu realizacji wniosku innego państwa członkowskiego.
4. Właściwe organy państwa członkowskiego, w którym świadczona jest usługa, z własnej inicjatywy, mogą prowadzić kontrole, weryfikacje i dochodzenia na miejscu, o ile te kontrole, weryfikacje i dochodzenia nie są dyskryminacyjne, nie wynikają z faktu prowadzenia przez usługodawcę przedsiębiorstwa w innym państwie członkowskim i są proporcjonalne

Artykuł 32

Mechanizm ostrzegania

1. W przypadku gdy państwo członkowskie uzyska informacje na temat konkretnych, poważnych zdarzeń lub okoliczności odnoszących się do działalności usługowej, mogących spowodować istotną szkodę dla zdrowia lub bezpieczeństwa osób lub dla środowiska naturalnego na swoim terytorium lub na terytorium innych państw członkowskich, niezwłocznie informuje ono o tym państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa, pozostałe zainteresowane państwa członkowskie oraz Komisję.
2. Komisja wspiera rozwój europejskiej sieci współpracy organów państw członkowskich i uczestniczy w jej pracach w celu wdrożenia ust. 1.

3. Komisja przyjmuje i regularnie uaktualnia szczegółowe przepisy dotyczące zarządzania siecią współpracy, o której mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 40 ust. 2.

Artykuł 33

Informacje dotyczące dobrej reputacji usługodawców

1. Państwa członkowskie, na wniosek właściwych organów w innym państwie członkowskim, dostarczają informacje, zgodnie ze swoim prawem krajowym, dotyczące postępowań dyscyplinarnych lub administracyjnych albo sankcji karnych oraz decyzji dotyczących niewypłacalności lub upadłości związanych z nadużyciami finansowymi, podjętych przez ich właściwe organy w odniesieniu do usługodawcy, i które bezpośrednio odnoszą się do kompetencji usługodawcy lub jego wiarygodności zawodowej. Państwo członkowskie, które dostarcza informacje powiadamia o tym usługodawcę.

Wniosek złożony na mocy akapitu pierwszego musi być należycie uzasadniony, w szczególności co do przyczyn wystąpienia z wnioskiem o udzielenie informacji.

2. Informacje o sankcjach i postępowaniach, o których mowa w ust. 1, są przekazywane jedynie wtedy, gdy podjęta została ostateczna decyzja. W odniesieniu do innych podlegających wykonaniu decyzji, o których mowa w ust. 1, państwo członkowskie, które dostarcza informacje określa, czy dana decyzja jest ostateczna lub też czy złożono od niej odwołanie, w którym to przypadku dane państwo członkowskie powinno wskazać termin oczekiwanej decyzji w sprawie odwołania.

Ponadto dane państwo członkowskie określa przepisy prawa krajowego, na mocy których usługodawca został uznany za winnego lub został ukarany.

3. Wdrożenie ust. 1 i 2 musi być zgodne z zasadami dotyczącymi ochrony danych osobowych oraz przebiegać z poszanowaniem praw zagwarantowanych osobom uznanym za winne lub ukaranym w danych państwach członkowskich, także przez zrzeczenia zawodowe.
Wszelkie wspomniane informacje o charakterze jawnym są udostępniane konsumentom.

Artykuł 34

Środki towarzyszące

1. Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi, ustanawia elektroniczny system wymiany informacji pomiędzy państwami członkowskimi, z uwzględnieniem istniejących systemów informacyjnych.
2. Państwa członkowskie, z pomocą Komisji, podejmują środki towarzyszące w celu ułatwienia wymiany urzędników odpowiedzialnych za realizację wzajemnej pomocy oraz szkolenie tych urzędników, włącznie ze szkoleniami językowymi i komputerowymi.
3. Komisja ocenia potrzebę ustanowienia wieloletniego programu w celu organizacji odpowiedniej wymiany urzędników i szkolenia.

Artykuł 35

Wzajemna pomoc w przypadku indywidualnych odstępstw

1. W przypadku, gdy państwo członkowskie przyjmuje środek zgodnie z art. 18, procedura określona w ust. 2-6 niniejszego artykułu ma zastosowanie bez uszczerbku dla postępowań sądowych, włącznie z postępowaniami wstępnymi i działaniami podejmowanymi w ramach dochodzeń w sprawach karnych.

2. Państwa członkowskie, o których mowa w ust. 1 występują do państwa członkowskiego prowadzenia przedsiębiorstwa o podjęcie środków wobec usługodawcy, dostarczając wszelkich istotnych informacji dotyczące danej usługi i okoliczności sprawy.

Państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa sprawdza w najkrótszym możliwym terminie, czy usługodawca działa zgodnie z prawem i weryfikuje fakty leżące u podstaw wniosku. Informuje państwo członkowskie składające wniosek w najkrótszym możliwym terminie o podjętych lub przewidywanych środkach lub – zależnie od okoliczności – o przyczynach niepodjęcia żadnych środków.

3. Po powiadomieniu przez państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa, zgodnie z ust. 2 akapit drugi, wnioskujące państwo członkowskie powiadamia Komisję i państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa o swoim zamiarze podjęcia środków, wskazując, co następuje:

- a) przyczyny, dla których uważa, że środki podjęte lub przewidziane przez państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa są nieodpowiednie;
- b) przyczyny, dla których uważa, że środki, jakie zamierza podjąć spełniają warunki określone w art. 18.

4. Środki nie mogą zostać podjęte przed upływem piętnastu dni roboczych od dnia notyfikacji, o której mowa w ust. 3.

5. Bez uszczerbku dla możliwości podjęcia danych środków przez wnioskujące państwo członkowskie, po upływie okresu wyznaczonego w ust. 4, Komisja w możliwie najkrótszym terminie bada zgodność notyfikowanego środka z prawem wspólnotowym.

Jeżeli Komisja stwierdzi, że środek jest niezgodny z prawem wspólnotowym, przyjmuje decyzję, w której zwraca się do danego państwa członkowskiego o powstrzymanie się od podjęcia proponowanych środków lub zakończenie danych środków w trybie pilnym.

6. Jeżeli sprawa jest pilna, państwo członkowskie, które zamierza podjąć środek może zastosować odstępstwo od przepisów ust. 2-4. W takich przypadkach Komisja oraz państwo członkowskie prowadzenia przedsiębiorstwa są powiadamiane o takich środkach w najkrótszym możliwym terminie, z podaniem przyczyn, dla których państwo członkowskie uznaje sprawę za pilną.

Artykuł 36

Przepisy wykonawcze

Zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 40 ust. 2, Komisja przyjmuje przepisy wykonawcze niezbędne do wdrożenia przepisów niniejszego rozdziału, określając terminy, o których mowa w art. 28 i 35 oraz praktyczne ustalenia dotyczące wymiany informacji drogą elektroniczną pomiędzy państwami członkowskimi, a w szczególności przepisy dotyczące interoperacyjności systemów informacyjnych.

Rozdział VII

Program konwergencji

Artykuł 37

Kodeksy postępowania na poziomie wspólnotowym

1. Państwa członkowskie we współpracy z Komisją przyjmują środki towarzyszące, aby wspierać sporządzanie na szczeblu wspólnotowym, w szczególności przez zrzeszenia, organizacje i stowarzyszenia zawodowe, kodeksów postępowania mających na celu ułatwienie świadczenia usług lub prowadzenia przez usługodawcę przedsiębiorstwa w innym państwie członkowskim, zgodnie z prawem wspólnotowym.
2. Państwa członkowskie zapewniają, że kodeksy postępowania, o których mowa w ust. 1, są dostępne na odległość drogą elektroniczną.

Artykuł 38

Dodatkowa harmonizacja

Komisja ocenia w terminie do ...^{*}, możliwość przedstawienia wniosków dotyczących instrumentów harmonizacji w zakresie następujących zagadnień:

- a) dostęp do działalności w zakresie sądowej windykacji należności;
- b) prywatne usługi ochroniarskie oraz transport gotówki lub przedmiotów wartościowych.

^{*} Cztery lata od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

Artykuł 39
Wzajemna ocena

1. W terminie do ...^{*}, państwa członkowskie przedstawiają Komisji sprawozdanie zawierające informacje określone w następujących przepisach:
 - a) art. 9 ust. 2, w zakresie systemów zezwoleń;
 - b) art. 15 ust. 5, w zakresie wymogów podlegających ocenie;
 - c) art. 25 ust. 3, w zakresie działalności wielodyscyplinarnej.
2. Komisja przesyła sprawozdania określone w ust. 1 państwom członkowskim, które przedkładają uwagi na temat każdego sprawozdania w ciągu sześciu miesięcy od jego otrzymania. W tym samym terminie, Komisja przeprowadza konsultacje w sprawie sprawozdań z zainteresowanymi stronami.
3. Komisja przedstawia sprawozdania i uwagi państw członkowskich komitetowi, o którym mowa w art. 40 ust. 1, który może przedstawić swoje uwagi.
4. Na podstawie uwag przedłożonych zgodnie z ust. 2 i 3 Komisja przedstawia w terminie do ...^{**} Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie podsumowujące oraz w stosownych przypadkach propozycje dodatkowych inicjatyw.

^{*} Trzy lata od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

^{**} Cztery lata od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

5. W terminie do ...* państwa członkowskie przedstawiają Komisji sprawozdanie dotyczące wymogów krajowych, których stosowanie może podlegać art. 16 ust. 1 akapit trzeci i art. 16 ust. 3 zdanie pierwsze, wraz z uzasadnieniem dlaczego uważają, że stosowanie tych wymogów spełnia kryteria określone w art. 16 ust. 1 akapit trzeci i art. 16 ust. 3 zdanie pierwsze.

Następnie państwa członkowskie przekazują Komisji informacje o wszelkich zmianach swoich wymogów, w tym także o wprowadzeniu nowych wymogów, o których mowa powyżej, wraz z uzasadnieniem ich stosowania.

Komisja informuje o przekazanych wymogach inne państwa członkowskie. Przekazanie takie nie przeszkadza w przyjęciu przedmiotowych przepisów przez państwa członkowskie. Komisja przygotowuje corocznie analizy i wskazówki dotyczące stosowania tych przepisów w kontekście niniejszej dyrektywy.

Artykuł 40

Procedura komitetu

1. Komisja jest wspierana przez komitet.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu, zastosowanie mają art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE¹, przy uwzględnieniu przepisów art. 8 tej decyzji.

Okres, o którym mowa w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE wynosi trzy miesiące.

3. Komitet przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

* Trzy lata po wejściu w życie niniejszej dyrektywy.

¹ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23.

Artykuł 41

Przeгляд

W terminie do ...⁺ i następnie co trzy lata Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wyczerpujące sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy. Zgodnie z art. 16 ust. 4 sprawozdanie to dotyczy w szczególności stosowania art. 16. Dotyczy ono także potrzeby wprowadzenia dodatkowych środków w odniesieniu do zagadnień wyłączonych z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy. W stosownych przypadkach sprawozdaniu towarzyszą wnioski dotyczące zmiany niniejszej dyrektywy w celu zakończenia budowy rynku wewnętrznego usług.

Artykuł 42

Zmiana dyrektywy 1998/27/WE

W załączniku do dyrektywy 98/27/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów¹, dodaje się punkt w brzmieniu:

„13. Dyrektywa .../.../WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia ... w sprawie usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. L [...] z [...], str. [...])^{*}”.

⁺ 5 lat od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

¹ Dz.U. L 166 z 11.6.1998, str. 51. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2005/29/WE.

^{*} Uwaga do Dz.U.: proszę wstawić numer, datę przyjęcia i miejsce publikacji niniejszej dyrektywy.

Artykuł 43

Ochrona danych osobowych

Wykonanie i stosowanie niniejszej dyrektywy oraz, w szczególności, przepisów dotyczących nadzoru jest zgodne z zasadami dotyczącymi ochrony danych osobowych określonymi w dyrektywie 95/46/WE oraz w dyrektywie 2002/58/WE.

Rozdział VIII

Przepisy końcowe

Artykuł 44

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy w terminie do ...*.

Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odesłanie do niniejszej dyrektywy lub odesłanie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonania takiego odesłania określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, które przyjmują w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 45

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

* Trzy lata od wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

Artykuł 46

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w

W imieniu Parlamentu Europejskiego

W imieniu Rady

Przewodniczący

Przewodniczący
